

Sociaal Werk De Schans

Onderzoek 2024



sociaal
planbureau
groningen

Inhoud

| | |
|---|----|
| 1. Inleiding | 2 |
| 2. Onderzoeksmethoden | 4 |
| 2.1 Bronnenonderzoek naar maatschappelijke trends en ontwikkelingen | 4 |
| 2.2 Kwantitatieve methoden | 4 |
| 2.3 Kwalitatieve methoden | 5 |
| 2.4 Verandertheorie: van inspanningen naar impact | 6 |
| 3. Maatschappelijke trends en ontwikkelingen in de gemeente Westerkwartier | 8 |
| 3.1 Jeugd | 8 |
| 3.2 Armoede | 13 |
| 4. Resultaten | 19 |
| 4.1 Beschrijving van de inzet van Sociaal Werk De Schans op het thema Jeugd | 19 |
| 4.2 Aard en omvang van de inzet van Sociaal Werk De Schans op het thema Jeugd | 21 |
| 4.3 Ervaren effecten op het thema Jeugd | 24 |
| 4.4 Beschrijving van de inzet van Sociaal Werk De Schans op het thema Armoede | 31 |
| 4.5 Aard en omvang van de inzet van Sociaal Werk De Schans op het thema Armoede | 31 |
| 4.6 Ervaren effecten op het thema armoede | 34 |
| 4.7 Overzicht van geregistreerde inzet per doel | 39 |
| 5. Conclusies | 40 |
| Colofon | 42 |

1. Inleiding

Sociaal Planbureau Groningen heeft van 2019 tot 2023 uitgebreid onderzoek gedaan naar de impact van Sociaal Werk De Schans in de gemeente Westerkwartier. In deze vier jaren is veel geleerd over het stellen van passende doelen en het kiezen van de juiste aspecten om effecten en impact doeltreffend te onderzoeken. De gemeente Westerkwartier heeft besloten de opdracht van Sociaal Werk De Schans met twee jaar te verlengen. Sociaal Werk De Schans kiest bij deze verlenging bewust voor een vervolg van het onderzoek naar de impact van hun inzet door Sociaal Planbureau Groningen.

De insteek van het onderzoek is dit jaar aangepast op de verkregen inzichten uit de eerste onderzoeksperiode en de door alle partijen gedeelde behoefte voor een meer beknopt en doeltreffend onderzoek naar het verschil dat Sociaal Werk De Schans maakt voor inwoners van gemeente Westerkwartier. Het onderzoek over de jaren 2024 en 2025 kent zodoende een lerend karakter; er worden nieuwe methoden en presentatievormen toegepast om inwonerervaringen meer centraal te stellen in het onderzoek. Tegelijkertijd wordt in 2024 en 2025 ook binnen Sociaal Werk De Schans een nieuwe manier van registreren geïmplementeerd. In 2023 zijn, op basis van advies van Sociaal Planbureau Groningen, de 42 doelen uit de oorspronkelijk opdracht van de gemeente Westerkwartier aan Sociaal Werk De Schans teruggebracht naar 10 doelen, waarvan er 9 van toepassing zijn op de opdracht aan Sociaal Werk De Schans. Deze 9 doelen zijn overkoepelend en omvatten de 42 eerdere doelen. De nieuwe doelen maken een meer doelgerichte evaluatie mogelijk met betrekking tot de effecten van de inzet van Sociaal Werk De Schans.

Sociaal Werk De Schans is de eerste partij binnen het sociaal domein in de gemeente Westerkwartier die de nieuw ontwikkelde doelen implementeert. Dit is onderdeel van een grotere beweging van de gemeente Westerkwartier om een overkoepelende doelredenering voor het gehele sociale domein te ontwikkelen. De onderzoeksjaren 2024 en 2025 zullen informatie opleveren over de implementatie van deze overkoepelende doelredenering. Op basis hiervan kan worden geleerd en zo nodig bijgestuurd. Zo werken Sociaal Planbureau Groningen, Sociaal Werk De Schans en de gemeente Westerkwartier samen om meer en beter inzicht te krijgen in hoe inwoners de ondersteuning binnen het sociaal domein ervaren.

De gemeente Westerkwartier, Sociaal Werk De Schans en Sociaal Planbureau Groningen zijn, aansluitend op de ingezette beweging door de gemeente Westerkwartier overeengekomen om voor de jaren 2024 en 2025 het onderzoek te richten op de 9 nieuw ontwikkelde *effectdoelen* voor Sociaal Werk De Schans. Die doelen luiden als volgt:

1. Inwoners ervaren dat zij zelf regie hebben over hun eigen leven en lossen zoveel mogelijk zelf en samen met hun netwerk op.
2. Inwoners ervaren dat zij de hulp en ondersteuning die zij op dat moment nodig hebben kunnen vinden en ontvangen.
3. Inwoners ervaren samenhang in de geboden ondersteuning van verschillende organisaties.
4. Kinderen en volwassenen krijgen gelijke kansen om zich te ontwikkelen en de kans om het onderwijs te volgen dat ze nodig hebben.
5. Inwoners zijn tevreden over hoe zij mee kunnen doen in en bijdragen aan de maatschappij.
6. Inwoners vertonen gezond gedrag en ervaren dat gezond leven toegankelijk is.
7. Inwoners ervaren dat zij rond kunnen komen.
8. Inwoners voelen zich prettig en veilig in hun huis, buurt en gemeente.
9. Inwoners kunnen in hun vrije tijd de activiteiten ondernemen die zij willen.

Het doel van het onderzoek is om inzichtelijk te maken hoe de inzet van Sociaal Werk De Schans bijdraagt aan deze effectdoelen. Deze effectdoelen zijn specifiek gericht op het verschil dat de inzet van maatschappelijke partijen (in dit geval Sociaal Werk De Schans) maakt voor de inwoners. Ieder onderzoeksjaar worden thema's gekozen waar het onderzoek verdiepende inzichten op biedt. Dit onderzoek behandelt de inzet in het jaar 2024. De thema's **Jeugd** en **Armoede** staan hierin centraal. Dit zijn de prioriteiten die in overleg tussen Sociaal Werk De Schans en de gemeente Westerkwartier zijn vastgesteld.

Om inzicht te bieden in het verschil dat Sociaal Werk De Schans maakt voor inwoners heeft Sociaal Planbureau Groningen registraties verzameld die een beeld geven van de aard en omvang van hun inspanningen op de vastgestelde thema's. Ter verdieping worden, op basis van kwalitatief onderzoek, ervaringen van inwoners met betrekking tot de ondersteuning van Sociaal Werk De Schans inzichtelijk gemaakt. De gecombineerde informatie uit de toegepaste kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksmethoden zijn geïnterpreteerd in de context van maatschappelijke trends en ontwikkelingen in de gemeente Westerkwartier. Op basis hiervan wordt in het hoofdstuk conclusies de impact van Sociaal Werk De Schans geïdentificeerd.

In deze rapportage vindt u achtereenvolgens:

- een beschrijving van de ingezette **onderzoeksmethoden**;
- een analyse van **maatschappelijke trends en ontwikkelingen** in gemeente Westerkwartier die relevant zijn voor de gestelde thema's van dit onderzoeksjaar;
- de **resultaten** van het onderzoek die zich richten op het verschil dat de inzet van Sociaal Werk De Schans maakt voor inwoners;
- de **conclusies** van het onderzoek met daarin een duiding van de impact die Sociaal Werk De Schans maakt in de gemeente.

2. Onderzoeksmethoden

Zoals in de inleiding is vermeld richt het onderzoek voor de jaren 2024 en 2025 zich expliciet op het inzichtelijk maken van het verschil dat Sociaal Werk De Schans maakt voor inwoners. Hiervoor worden nieuwe methoden toegepast die ons zicht geven op inwonervaringen. De inwoners die door Sociaal Werk De Schans worden ondersteund bevinden zich vaak in kwetsbare situaties en/of ervaren gevoelige problematiek. Hierdoor is één van de uitdagingen in het onderzoek het bereiken van inwoners die hun verhaal willen delen. Dit aspect is onderdeel van het leerproces en is, net als de nieuwe registratiewijze voor Sociaal Werk De Schans en andere uitdagingen voor het onderzoek, voortdurend onderwerp van reflectie en gesprek geweest tussen onderzoekers van Sociaal Planbureau Groningen en vertegenwoordigers van Sociaal Werk De Schans. De lessen uit 2024 zullen worden meegenomen naar het volgende onderzoeksjaar om het onderzoek en de bijbehorende methoden verder aan te scherpen en de kwaliteit nog beter te maken. Zo hebben we bijvoorbeeld geleerd dat het goed werkt om het afnemen van interviews te koppelen aan bestaande activiteiten.

2.1 Bronnenonderzoek naar maatschappelijke trends en ontwikkelingen

Om de maatschappelijke trends en ontwikkelingen weer te geven is gebruik gemaakt van meerdere openbare databases en bronnen. Op basis van gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), die jaarlijks worden verzameld, is gekeken naar (langdurig) lage inkomens onder huishoudens in de gemeente Westerkwartier, de provincie Groningen en Nederland als geheel. Hieruit zijn ook huishoudensspecifieke data gehaald, net als data over kinderen in armoede en de ruimtelijke analyse van armoede. Ook bieden data van het CBS inzicht in het aantal voortijdig schoolverlaters en in hoeverre er een beroep wordt gedaan op jeugdhulp. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) verzamelt in het kader van de Gezondheidsmonitor elke twee jaar data. Van de Gezondheidsmonitor Jeugd is gebruik gemaakt voor gegevens over de mentale gezondheid van jongeren, hun mantelzorgverlening en het voldoen aan de beweegrichtlijnen. De gegevens over moeite met rondkomen onder huishoudens zijn afkomstig uit de Gezondheidsmonitor Volwassenen van het RIVM. Tenslotte is de publicatie De cirkel van generatiearmoede van Sociaal Planbureau Groningen (2023) geraadpleegd voor duiding over hoe armoede doorwerkt over generaties heen.

2.2 Kwantitatieve methoden: het verzamelen en duiden van registraties

Sociaal Werk De Schans is in 2019 begonnen met de registraties van individuele ondersteuningstrajecten. In de trajecten wordt Mijn Positieve Gezondheid als uitgangspunt gebruikt. De inwoner zegt bij de start van het ondersteuningstraject aan welke dimensie hij of zij wil werken en houdt de regie over het traject. Vervolgens vertaalt de professional het intakegesprek naar de Zelfredzaamheidsmatrix (ZRM). Dit heeft als reden dat Mijn Positieve Gezondheid een gesprekstool is, maar geen meetinstrument. Met de ZRM kan wel worden gemeten. Sociaal Werk De Schans registreert op welke dimensie van Mijn Positieve Gezondheid een inwoner aan de slag wil en hoe de inwoner volgens de professional scoort op de ZRM. Deze score wordt zowel aan het begin als bij de afsluiting van het traject geregistreerd. De data die deze registraties opleveren, worden gebruikt om uitspraken te doen over de hulpvragen van cliënten en over de ontwikkelingen van inwoners gedurende een traject. Deze data bieden de mogelijkheid om te kijken wat de ontwikkeling was van een inwoner die deelgenomen heeft aan een individueel traject. Het is echter geen bewijs voor een oorzakelijke relatie. Ook externe factoren hebben namelijk invloed op de ontwikkeling van een inwoner.

Sociaal Werk De Schans registreert eveneens het bereik van de collectieve activiteiten. Het gaat dan met name om de aantallen deelnemers. De data die deze registratie oplevert, is gebruikt om uitspraken te doen over het bereik van activiteiten.

2.3 Kwalitatieve methoden: zicht op het verschil dat de inzet van Sociaal Werk De Schans maakt voor inwoners

Voor dit onderzoek is, in aanvulling op de andere methoden, een kwalitatieve benadering gehanteerd om het verschil dat de inzet van Sociaal Werk De Schans maakt voor inwoners in kaart te brengen. De focus van deze methode lag op de thema's jeugd en armoede, waarbij gebruik is gemaakt van observaties, informele gesprekken en diepte-interviews met betrokkenen. Voor alle methoden en de daaruit verkregen informatie is toestemming verkregen van de deelnemers¹ om deze te gebruiken en te presenteren in dit rapport.

Om inzicht te verkrijgen in de effecten van de inzet van Sociaal Werk De Schans op het thema Jeugd, zijn zes collectieve activiteiten bezocht. Tijdens deze activiteiten zijn observaties uitgevoerd en zijn korte, informele interviews afgenomen met deelnemers. Deze interviews boden waardevolle inzichten in de ervaringen van jongeren met de ondersteuning die zij ontvangen. Daarnaast zijn acht jonge inwoners afzonderlijk kort geïnterviewd over hun ervaringen met de ondersteuning van Sociaal Werk De Schans. De respondenten zijn geworven via medewerkers van Sociaal Werk De Schans en vooraf geïnformeerd over de doelstellingen van het onderzoek en het gebruik van hun gegevens. De jongeren en hun ouders of verzorgers hebben toestemming verleend voor het gebruik van de informatie.

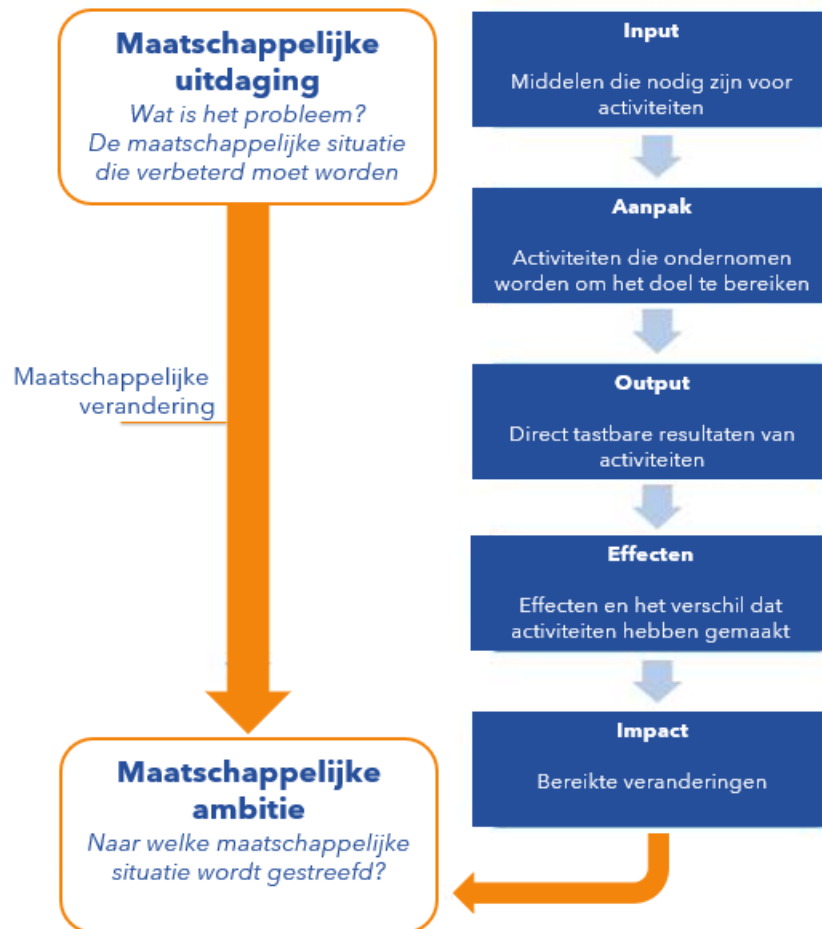
Voor het thema armoede zijn drie diepte-interviews afgenomen met inwoners die ondersteuning ontvangen bij hun geldzorgen. Ondanks inspanningen om meer deelnemers te werven, bleek dit vanwege de gevoeligheid van het onderwerp een uitdaging. De verhalen van de geïnterviewde inwoners geven een gedetailleerd beeld van de impact van de ondersteuning. Ter aanvulling zijn observaties en informele gesprekken gevoerd tijdens een bingo-activiteit met armoede als centraal thema. Daarnaast is relevante informatie verzameld uit een teamoverleg over armoede binnen Sociaal Werk De Schans. Deze combinatie van methoden vergroot de kracht van de analyse aangezien de onderzoekers gedetailleerde informatie uit bijvoorbeeld de interviews kunnen vergelijken en staven met informatie uit de overige methoden. Zo ontstaat een betrouwbaar beeld van de inwonerervaringen.

De verzamelde kwalitatieve data zijn geanalyseerd door middel van thematische analyse, waarbij terugkerende patronen en ervaringen in kaart zijn gebracht. De inzichten uit de geselecteerde interviews worden in het hoofdstuk Resultaten beschreven in zogenoemde 'inwonerportretten'. Deze casuïstiek geeft een diepgaand beeld van hoe Sociaal Werk De Schans een verschil maakt in de door inwoners ervaren problematiek. Observaties en informele interviews uitgevoerd tijdens collectieve activiteiten worden beschreven in secties genoemd 'Blik op...'. Ook hiervan is het doel om op casusniveau een inkijk te geven in de inzet van Sociaal Werk De Schans en het verschil dat deze inzet maakt voor deelnemers aan de activiteit. Door de kwalitatieve inzichten te combineren met kwantitatieve gegevens uit de registraties van Sociaal Werk De Schans, is een goed onderbouwd beeld verkregen van de ervaren impact van de ondersteuning op de thema's jeugd en armoede.

¹ Bij inwoners onder de 18 jaar is zowel toestemming van de inwoner zelf als van zijn/haar ouder of verzorger verkregen.

2.4 Verandertheorie: van inspanningen naar impact

Een Verandertheorie (zie figuur 1) begint altijd vanuit een **maatschappelijke uitdaging** die zou moeten verbeteren. Dit is als het ware het vertrekpunt. Als tegenhanger van de maatschappelijke uitdaging wordt een **maatschappelijke ambitie** geformuleerd, oftewel de maatschappelijke situatie die wordt nagestreefd. Hiertussen wordt de **maatschappelijke verandering** duidelijk die nodig is om de ambitie te verwezenlijken.



De Verandertheorie-aanpak van Sociaal Planbureau Groningen

Aan zo'n maatschappelijke verandering dragen meestal vele partijen bij. Er is dus zelden één organisatie verantwoordelijk voor een maatschappelijke verandering. Ook zijn er veel externe factoren die invloed hebben op maatschappelijke trends. Om zicht te krijgen op hoe afzonderlijke partijen bijdragen aan een maatschappelijke verandering wordt in kleine stapjes duidelijk gemaakt wat er nodig is om de gewenste maatschappelijke verandering teweeg te brengen. Door deze kleine stapjes te doorlopen ontstaat een duidelijke doelrekening waarin verschillende niveaus van meten duidelijk worden.

Input

Een maatschappelijke verandering begint vaak bij de middelen die nodig zijn om een bepaalde aanpak (inspanningen en activiteiten) te ontplooiën. Dit kan een subsidie zijn, maar ook een activiteitenruimte of bijvoorbeeld vrijwilligers die ondersteunen bij het uitvoeren van de aanpak.

Aanpak

De aanpak omvat alle activiteiten en inspanningen die een partij levert om bij te dragen aan de maatschappelijke verandering. Een goede beschrijving van de aanpak biedt vaak al inzicht in hoe een organisatie meewerkt aan het behalen van de maatschappelijke ambities. Een aanpak levert echter ook iets op. En ook dat kan worden gemeten, in de vorm van output of effecten.

Output

De aanpak van een organisatie of initiatief levert allereerst concrete resultaten op. Dit noemen we output. De output zegt iets over de aard en omvang van de inspanningen. Output kan vaak op vrij eenvoudige wijze worden bijgehouden. Denk bijvoorbeeld aan het aantal mensen dat is bereikt, of de duur van een bepaald traject.

Effecten

De output geeft een beeld van de aard en omvang van de activiteiten. Het zegt echter nog niks over het verschil dat de inspanningen hebben gemaakt voor de inwoners die zijn bereikt. Effecten doen dat wel en gaan altijd over het door inwoners ervaren verschil dat de inspanning of activiteit heeft gemaakt.

Er zijn verschillende meetmethoden die inzicht geven in de effecten op inwoners. Denk bijvoorbeeld aan vragenlijsten, interviews, groepsgesprekken of andere gespreksmethodieken die informatie opleveren. Omdat meten op effectniveau inzicht geeft in het verschil dat een organisatie maakt voor de mensen die worden bereikt, is dit een geschikt niveau om verantwoording op te vragen.

Bij Sociaal Planbureau Groningen raden wij aan om effectindicatoren altijd te formuleren vanuit het ervaringsperspectief. De veranderingen die een aanpak teweegbrengt moeten altijd aansluiten op hoe mensen hun eigen situatie ervaren.

Impact

Effecten op inwoners dragen bij aan de impact in de gemeente als geheel. Op impactniveau kan gemeten worden, maar het is belangrijk om te beseffen dat op het gemeenschapsniveau ontzettend veel factoren en actoren bijdragen aan veranderingen. In het sociaal domein zijn vaak tientallen organisaties actief, waaronder de gemeente zelf, die allemaal bijdragen aan een bepaalde impact op sociale thema's. Daarnaast zijn er tal van externe factoren die een grote invloed hebben op het wel en wee van een gemeenschap. Denk bijvoorbeeld aan de energiecrisis van 2022 die ervoor zorgde dat plotseling heel veel huishoudens, inclusief middeninkomens, moeite hadden met rondkomen.

Metten op impactniveau geeft daarom een mooi beeld van de maatschappelijke trends op gemeenschapsniveau, maar is vanwege de grote invloed van externe factoren en partijen minder geschikt als niveau voor verantwoording.

3. Maatschappelijke trends en ontwikkelingen in de gemeente Westerkwartier

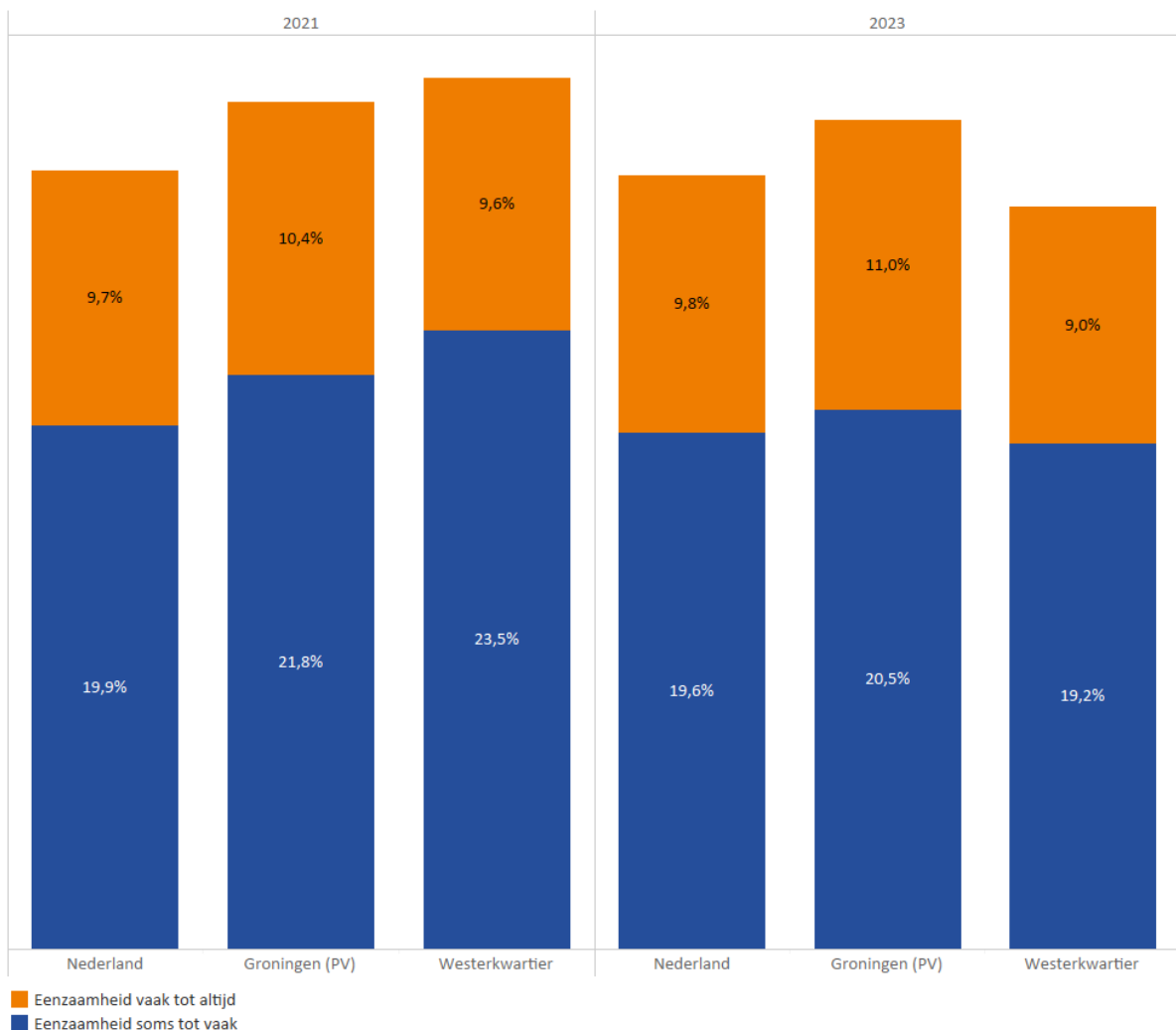
3.1 Jeugd

Sociaal Werk De Schans heeft oog voor een aantal specifieke onderwerpen binnen het thema Jeugd. Het gaat hierbij om de mentale gezondheid van jongeren, de mantelzorg die door hen wordt verleend en of zij voldoen aan de beweegrichtlijnen. Gegeven deze focus zal in dit deel van het rapport voornamelijk aandacht worden besteed hieraan. Aanvullende informatie, zoals over het ontvangen van jeugdhulp en voortijdig schoolverlaten, zal ook worden gepresenteerd.

3.1.1 Mentale gezondheid van jongeren

We laten de ontwikkeling van de mentale gezondheid van jongeren zien aan de hand van meerdere onderwerpen, namelijk eenzaamheid, weerbaarheid, stress, psychische klachten en gelukkig voelen.

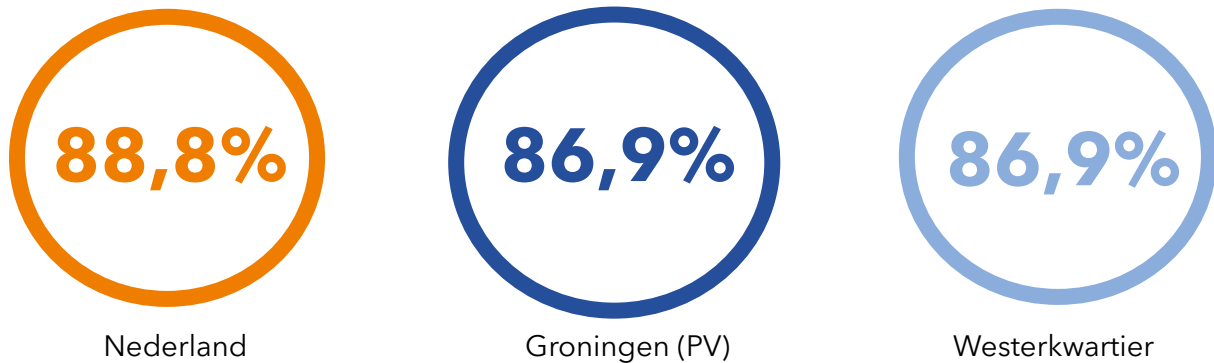
Aandeel jongeren dat zich in de afgelopen 4 weken eenzaam heeft gevoeld



De bovenstaande grafiek toont het percentage jongeren dat heeft aangegeven zich in de afgelopen 4 weken soms tot vaak (blauw) en vaak tot altijd (oranje) eenzaam te hebben gevoeld, in zowel 2021 als 2023. Ongeveer 1 op de 10 jongeren voelt zich vaak tot altijd

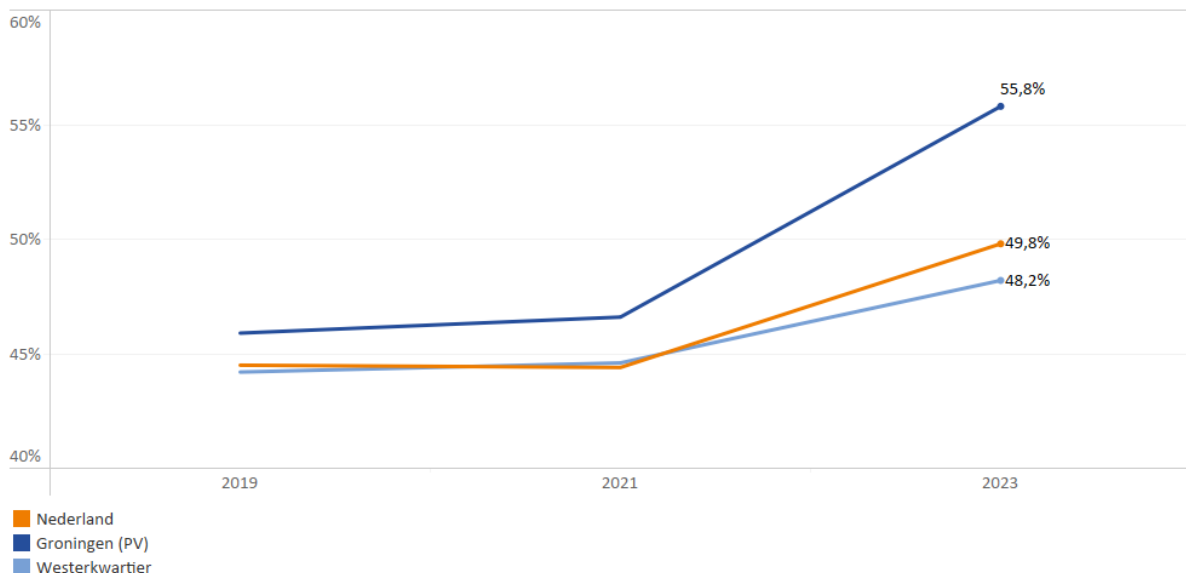
eenzaam, en ongeveer 2 op de 10 jongeren voelt dat soms tot vaak. In 2023 ligt het percentage in de gemeente Westerkwartier onder zowel het provinciaal als het landelijk gemiddelde, terwijl dit in 2021 juist daarboven lag. Ten opzichte van 2021 (het eerste jaar waarin deze data verzameld zijn) is het percentage in 2023 afgenomen in de gemeente, terwijl op provinciaal en landelijk niveau vergelijkbare percentages te zien zijn in beide jaren.

Aandeel jongeren dat voldoende weerbaar is (2023)



Jongeren in Westerkwartier zijn gemiddeld even vaak voldoende weerbaar als in de rest van de provincie. Het aandeel weerbare jongeren ligt echter wel licht onder het landelijk gemiddelde. Weerbaarheid is gemeten aan de hand van zaken als opkomen voor jezelf en het maken van keuzes.

Aandeel jongeren dat (zeer) vaak stress ervaart



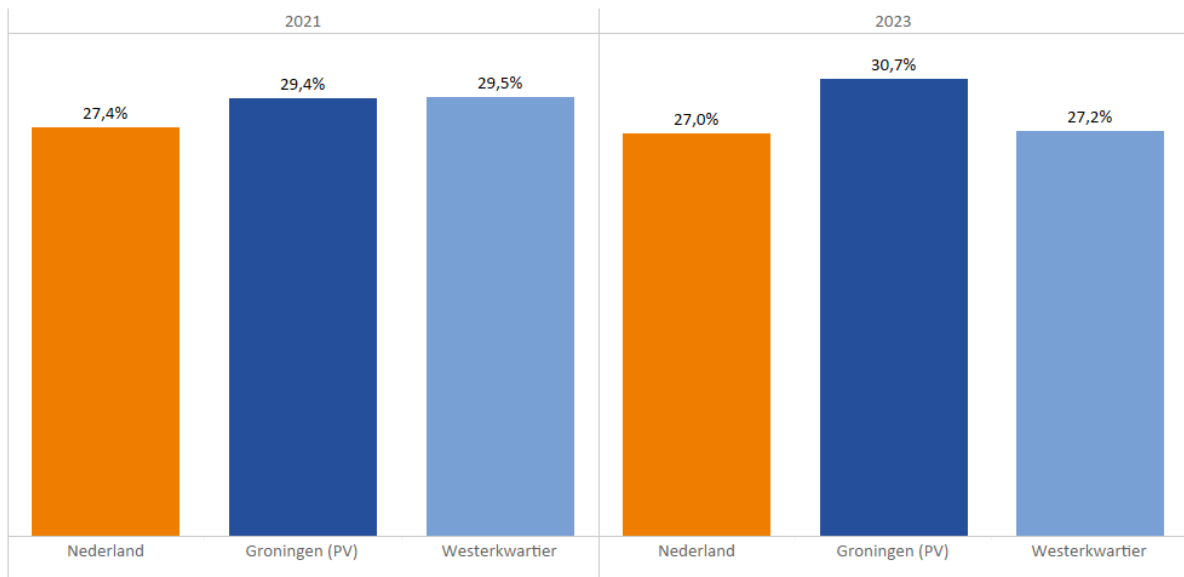
In de bovenstaande grafiek is de ontwikkeling van het aandeel jongeren dat (zeer) vaak stress ervaart te zien. Het gaat dan om stress rondom zaken als school, de thuissituatie of persoonlijke problemen. Dit aandeel is sinds 2019 gestaag toegenomen, met name op provinciaal niveau. In de gemeente Westerkwartier ligt dit percentage vlak onder het landelijk gemiddelde. Iets minder dan de helft van de jongeren ervaart (zeer) vaak stress.

Aandeel jongeren dat zich meestal (zeer) gelukkig voelt (2023)



Het percentage jongeren dat zich meestal (zeer) gelukkig voelt ligt in Westerkwartier net onder het landelijk gemiddelde, maar boven het provinciaal gemiddelde. Op alle niveaus is een daling waarneembaar sinds het uitbreken van de corona-pandemie. Voor de gemeente Westerkwartier en Nederland als geheel is sindsdien weer sprake van een zeer lichte stijging.

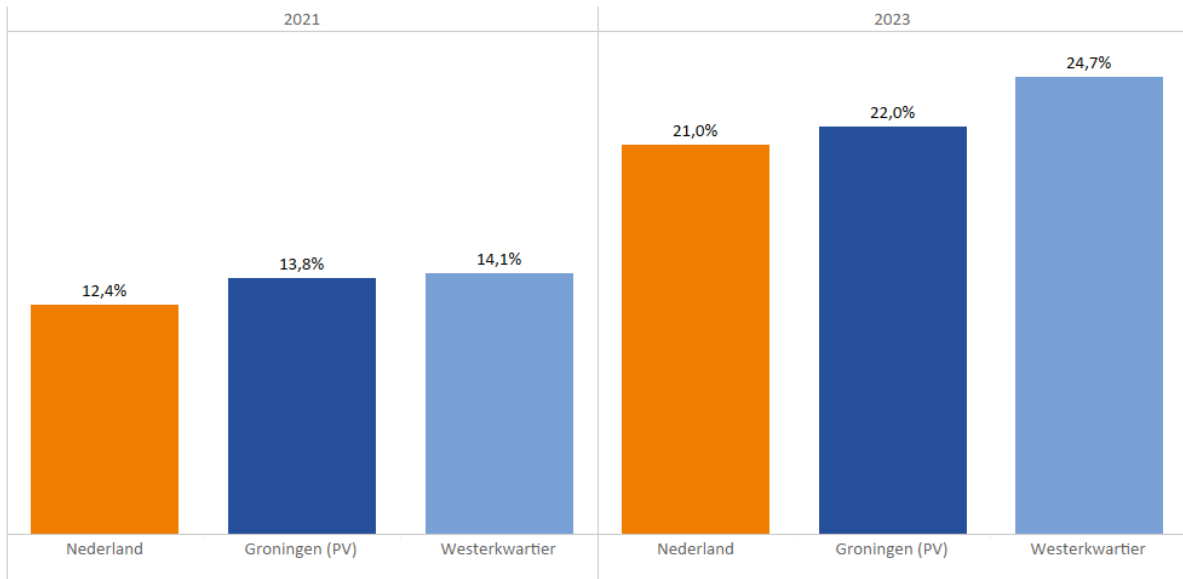
Aandeel jongeren met psychische klachten



Bovenstaande grafiek toont het percentage jongeren van wie kan worden gesteld dat zij psychische klachten hebben op basis van de Mental Health Inventory 5 ([MHI-5](#)), een verkorte vragenlijst om de psychische gezondheid te meten. Deze data werden voor het eerst verzameld onder Nederlandse jeugd in 2021, toen de pandemie nog in volle gang was. Sindsdien is er een lichte daling zichtbaar in het aandeel jongeren met psychische klachten in de gemeente Westerkwartier, waardoor het percentage nu vergelijkbaar is met het landelijk gemiddelde. Toch heeft nog ruim een kwart van de jongeren in de gemeente Westerkwartier te maken met deze klachten.

3.1.2 Mantelzorg door jongeren

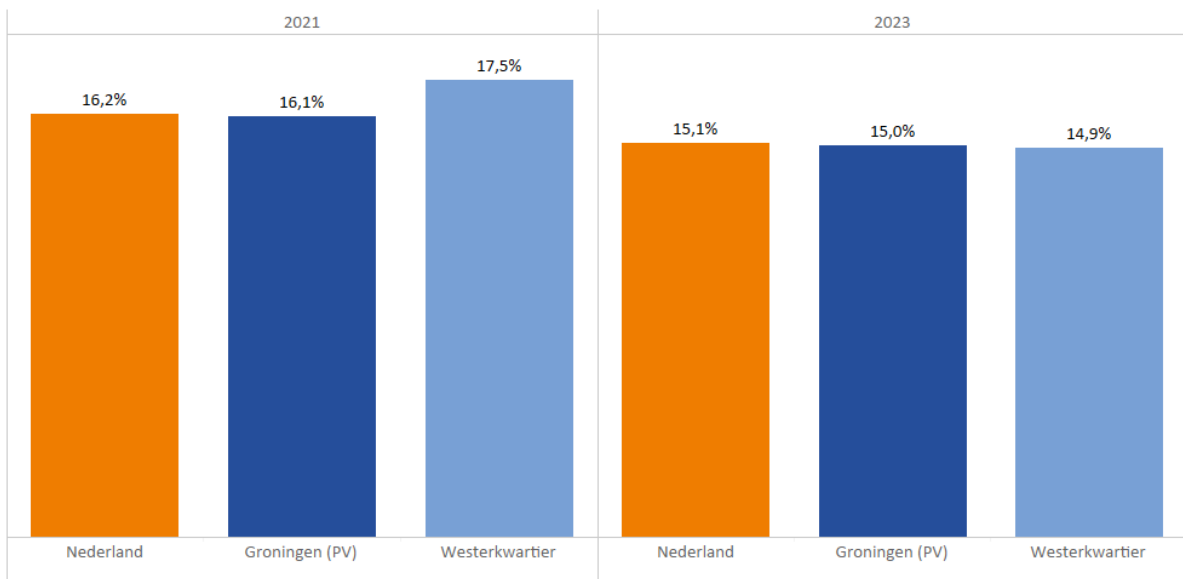
Aandeel jongeren dat mantelzorg verleend



In bovenstaande grafiek is te zien dat het percentage jonge mantelzorgers in de afgelopen jaren flink is toegenomen op gemeentelijk, provinciaal en landelijk niveau. Het gaat hier om jongeren die opgroeien met een gezinlid met een langdurige (>3 maanden) ernstige lichamelijke of psychische ziekte, beperking, of verslaving. Opvallend is dat dit aandeel in de gemeente Westerkwartier in 2021 al boven het provinciaal en landelijk niveau lag. Sindsdien is dit verschil verder toegenomen. Ongeveer één op de vier jongeren in de gemeente verleent mantelzorg in 2023.

3.1.3 Voldoen aan beweegrichtlijnen

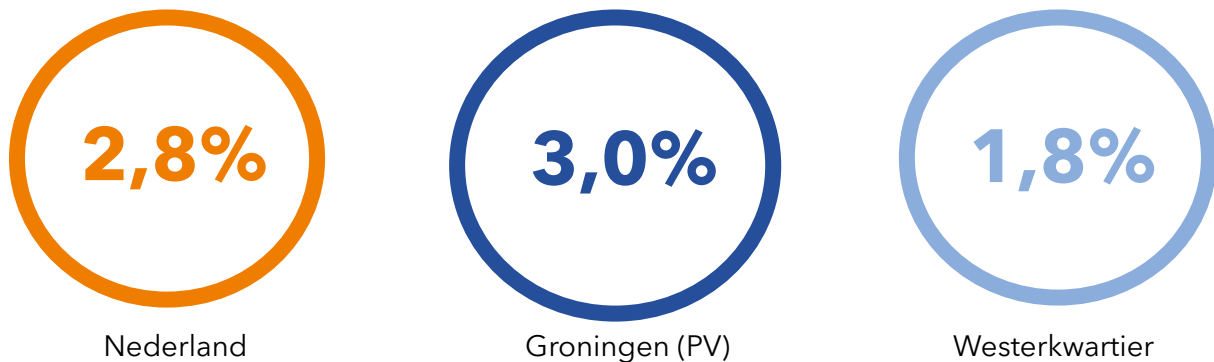
Aandeel jongeren dat voldoet aan de dagelijkse beweegrichtlijn



In de bovenstaande figuur is te zien dat het aantal jongeren dat voldoet aan de dagelijkse beweegrichtlijn is afgenomen sinds 2021, waardoor het percentage in de gemeente Westerkwartier nu vergelijkbaar is met dat op provinciaal en landelijk niveau.

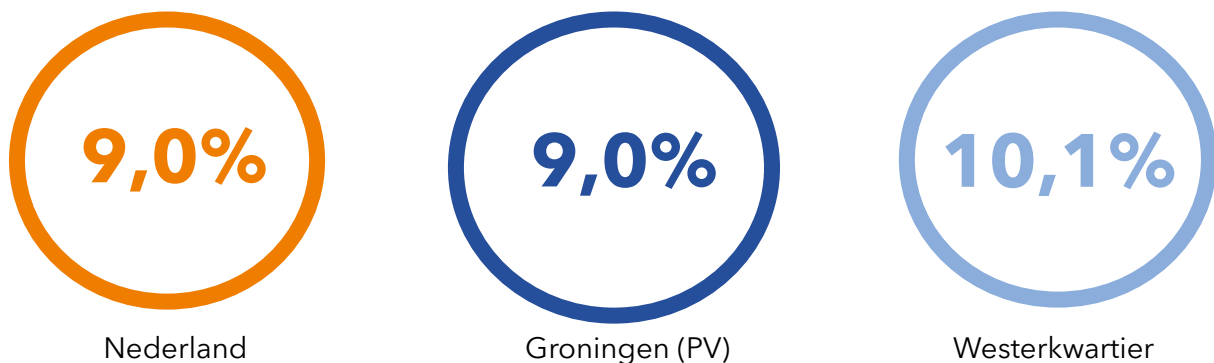
3.1.4 Overige trends en ontwikkelingen

Aandeel voortijdig schoolverlaters (2022-2023)



Het aandeel voortijdig schoolverlaters ligt de afgelopen jaren in de gemeente Westerkwartier structureel onder zowel het landelijk als het provinciaal gemiddelde. Dit percentage is door het CBS bepaald aan de hand van het aantal leerlingen dat op 1 oktober 2022 onderwijs volgden, die op 1 oktober 2023 nog steeds onderwijs volgden. In de gemeente Westerkwartier gaat het hierbij om 5.410 leerlingen. Van hen zijn 100 aangemerkt als voortijdig schoolverlaters. Dat betekent dat zij het onderwijs hebben verlaten zonder een startkwalificatie. Voor een startkwalificatie moet een leerling minimaal een havo-, vwo- of mbo niveau 2-diploma hebben gehaald.

Aandeel jongeren met jeugdhulp (2024)



In het 1e half jaar van 2024 waren er 1.685 jongeren in de gemeente Westerkwartier die een vorm van jeugdhulp ontvingen. Het gaat dan om het ontvangen van hulp en zorg zoals beschreven in de Jeugdwet, gegeven aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale, en/of gedragsproblemen. Ook een verstandelijke beperking van de jongere of opvoedingsproblemen van de ouders vallen hieronder.

Het aandeel van 10,1% in de gemeente Westerkwartier ligt boven zowel het provinciaal als het landelijk gemiddelde. Als we deze trend over meerdere jaren bekijken, zien we hetzelfde beeld: de afgelopen jaren ontvangen relatief meer jongeren in de gemeente Westerkwartier jeugdhulp in vergelijking met zowel het landelijk als het provinciaal gemiddelde. Dit hoeft niet te betekenen dat er in de gemeente Westerkwartier meer jongeren zijn met een hulpvraag, het is ook mogelijk dat inwoners van de gemeente Westerkwartier jeugdhulp beter weten te vinden.

3.1.5 Aandachtspunten

Op basis van de maatschappelijke trends en ontwikkelingen gelden een aantal aandachtspunten voor Sociaal Werk De Schans binnen het thema Jeugd:

- 1) Het aantal jongeren met jeugdhulp in de gemeente ligt zowel boven het provinciaal als het landelijk gemiddelde. Eén op de tien jongeren in Westerkwartier ontvangt jeugdhulp;
- 2) Steeds minder jongeren voldoen aan de dagelijkse beweegrichtlijnen. Dit aandeel lag in de gemeente Westerkwartier een paar jaar geleden boven het provinciaal en het landelijk gemiddelde, maar tegenwoordig is dat op vergelijkbaar niveau. Nog geen één op de zes jongeren in Westerkwartier voldoet aan de dagelijkse beweegrichtlijnen;
- 3) Meer jongeren verlenen mantelzorg. Dit betreft een flinke toename ten opzichte van een paar jaar geleden, wat de provinciale en landelijke trend volgt. Desalniettemin ligt het percentage in de gemeente Westerkwartier hoger dan zowel provinciaal als landelijk. Bijna één op de vier jongeren in Westerkwartier verleent mantelzorg.

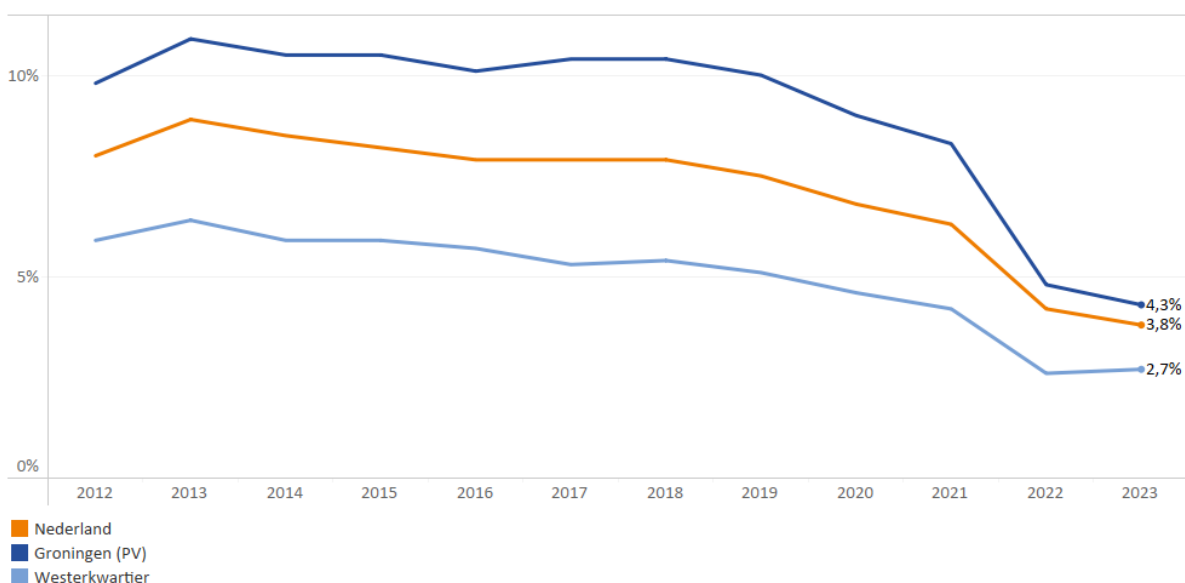
Op het gebied van de mentale gezondheid van de jeugd in de gemeente Westerkwartier zien we vergelijkbare cijfers met de stand van zaken op zowel provinciaal als landelijk niveau. Op basis van de gepresenteerde trends en ontwikkelingen zijn hier dus geen extra aandachtspunten voor Sociaal Werk De Schans.

3.2 Armoede

Ook op het gebied van Armoede is er een aantal trends en ontwikkelingen die belangrijk zijn voor Sociaal Werk De Schans om in ogenschouw te nemen. Het gaat hierbij om zowel het aantal huishoudens als het aantal kinderen dat in armoede leeft. Deze informatie wordt aangevuld met huishoudens die moeite hebben met rondkomen en in hoeverre kinderen dat zelf ervaren. Ook kijken we naar de kenmerken van huishoudens die in armoede leven. Tot slot presenteren we waar in de gemeente Westerkwartier armoede zich met name concentreert en benoemen we een aantal aandachtspunten voor Sociaal Werk De Schans.

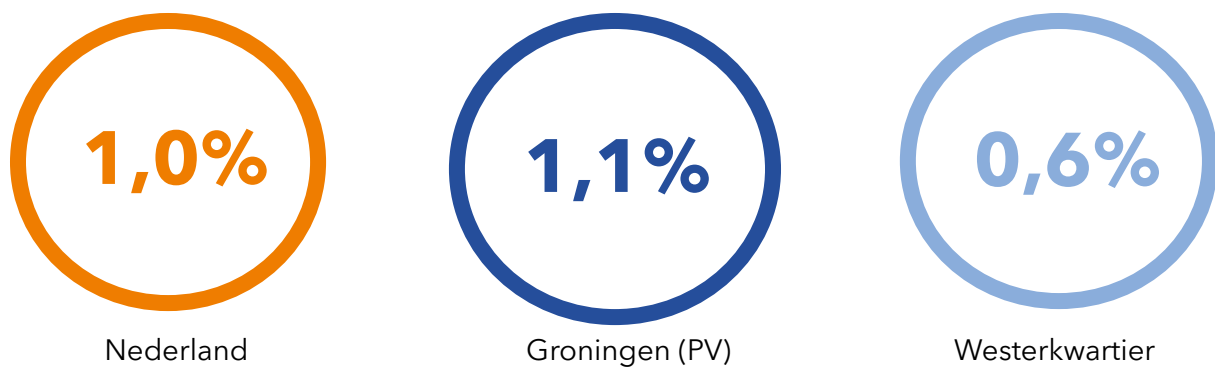
3.2.1 Huishoudens in armoede

Aandeel huishoudens met een inkomen onder de lage inkomensgrens (≥ 1 jaar)



In grafiek is te zien dat het percentage huishoudens dat ten minste 1 jaar onder de lage-inkomensgrens leeft in de gemeente Westerkwartier sinds 2012 constant onder het provinciaal en het landelijk gemiddelde ligt. In 2012 lag dit percentage op 5,9%. Hoewel de percentages in 2023 dichter naar elkaar toe zijn gekropen, is het aandeel in de gemeente Westerkwartier nog steeds lager. De sterke daling van 2021 naar 2022 heeft met name te maken met een energietoeslag die veel huishoudens ontvingen, waardoor veel huishoudens net boven de lage-inkomensgrens uitkwamen. Ook in 2023 hadden deze maatregelen nog effect op het aandeel huishoudens met een laag inkomen.

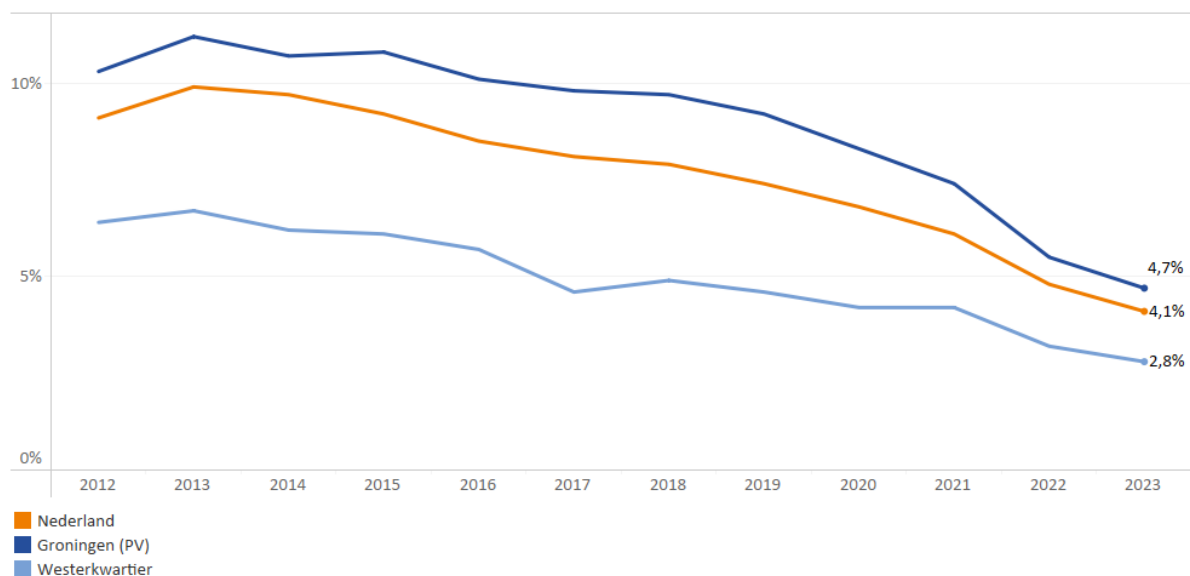
Aandeel huishoudens langdurig (≥4 jaar) onder de lage inkomensgrens (2023)



Wanneer we kijken naar huishoudens die langdurig (langer dan 4 jaar) onder de lage-inkomensgrens zitten, is dit aandeel in de gemeente Westerkwartier sinds 2014 continu lager dan zowel het provinciaal als het landelijk gemiddelde. In de gemeente is dit percentage sinds 2018 continu afgenomen.

3.2.2 Kinderen in armoede

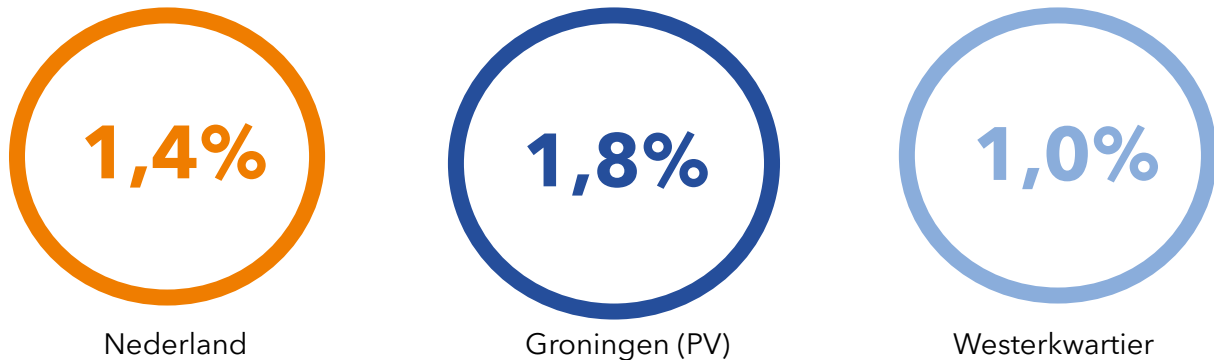
Aandeel kinderen in huishoudens met een inkomen onder de lage inkomensgrens (≥1 jaar)



Bovenstaande grafiek toont het percentage kinderen dat ten minste 1 jaar onder de lage-inkomensgrens leeft in de gemeente Westerkwartier, de provincie Groningen en Nederland

als geheel. Ook dit percentage ligt in de gemeente Westerkwartier constant onder het provinciaal en het landelijk gemiddelde, en neemt het gestaag af.

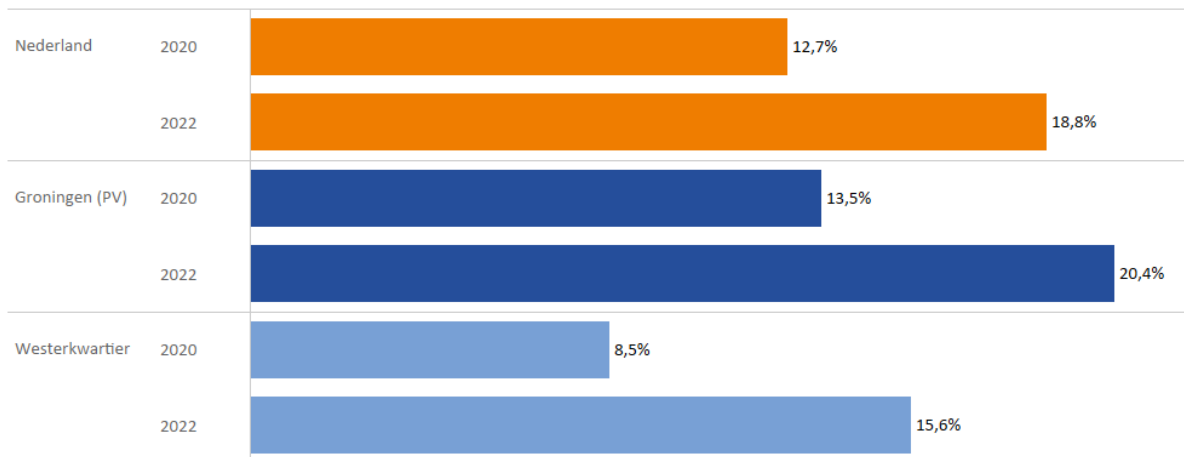
Aandeel kinderen langdurig (≥ 4 jaar) onder de lage inkomensgrens (2023)



Het aandeel kinderen in een gezin dat in de gemeente Westerkwartier langer dan 4 jaar onder de lage-inkomensgrens leeft, ligt ook onder zowel het provinciaal als het landelijk gemiddelde. Dit is de afgelopen 10 jaar continu het geval geweest.

3.2.3 Moeite met rondkomen

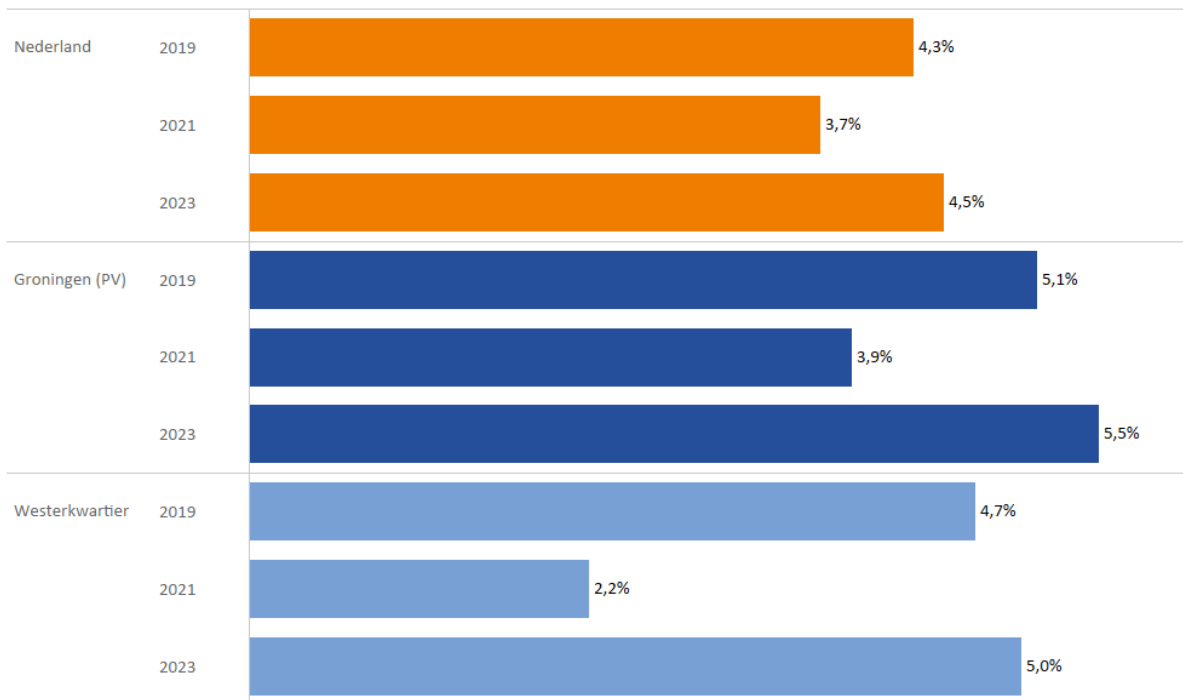
Aandeel inwoners dat moeite heeft om rond te komen



Het inkomen van een huishouden vertelt echter niet het volledige verhaal. In bovenstaande figuur is te zien hoeveel procent van de huishoudens in de gemeente Westerkwartier moeite heeft met rondkomen. Dit aandeel ligt een stuk hoger dan het aandeel huishoudens met een inkomen onder de lage inkomensgrens.

Van 2020 naar 2022 zien we een aanzienlijke stijging: in de gemeente Westerkwartier neemt het percentage toe van 8,5% naar 15,6%. We zien vergelijkbare stijgingen op provinciaal en landelijk niveau. Hoewel de gemeente Westerkwartier ook hier een lager aandeel laat zien dan zowel de provincie als de rest van Nederland, is het verschil tussen het percentage huishoudens dat onder de lage-inkomensgrens leeft - en dus volgens de definitie in armoede leeft - en het percentage huishoudens dat moeite heeft met rondkomen een ontwikkeling om goed in de gaten te houden.

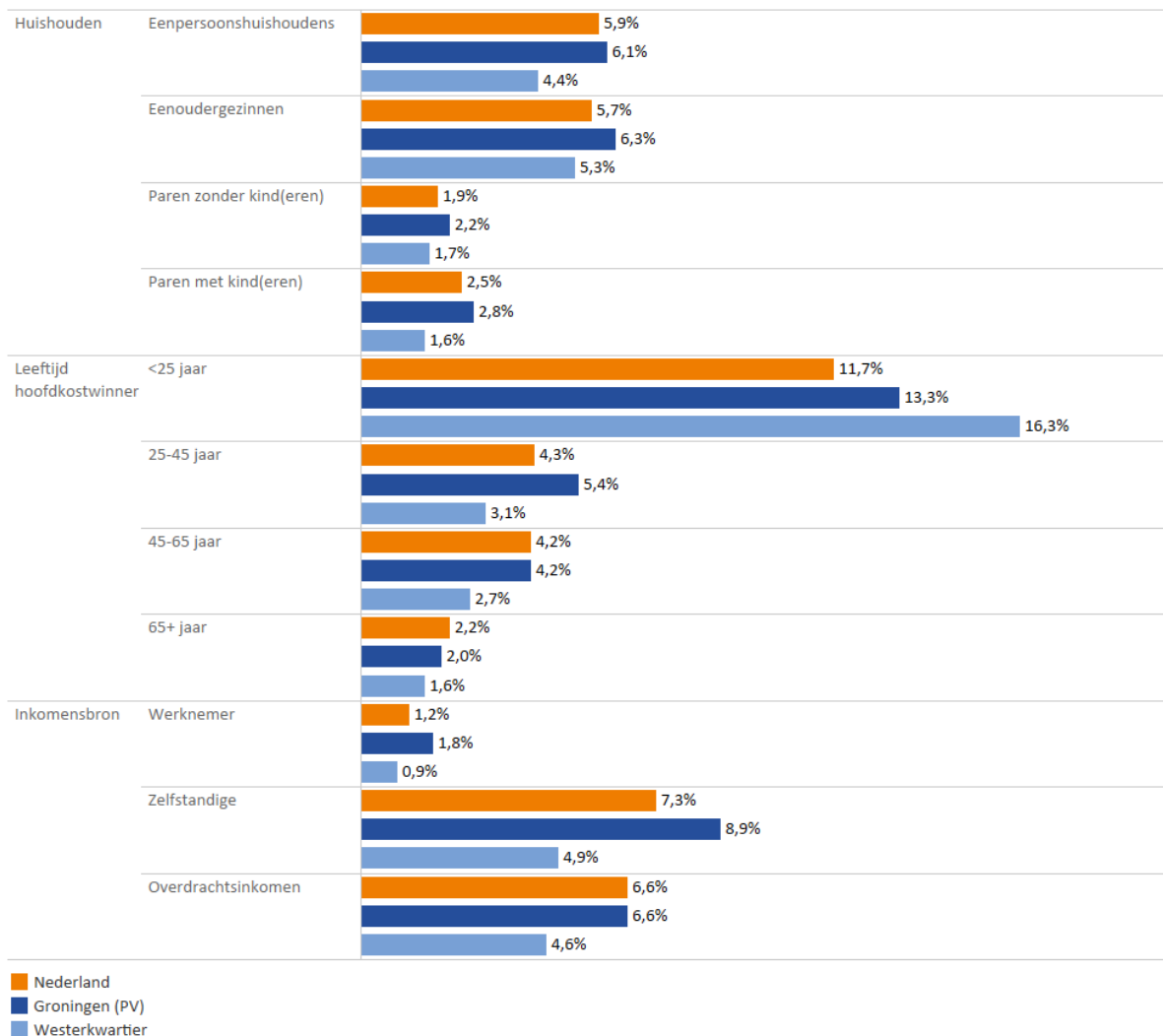
Aandeel jongeren dat thuis moeite met rondkomen ervaart



Jongeren ervaren in mindere mate dat er thuis moeite is met rondkomen. In de gemeente is dit aandeel van 5% in 2023, na een daling in 2021, weer op hetzelfde niveau als in 2019. Dit aandeel ligt net onder het provinciaal gemiddelde en net boven het landelijk gemiddelde.

3.2.4 Demografische kenmerken van huishoudens in armoede

Demografische kenmerken van huishoudens met een laag inkomen (2023)



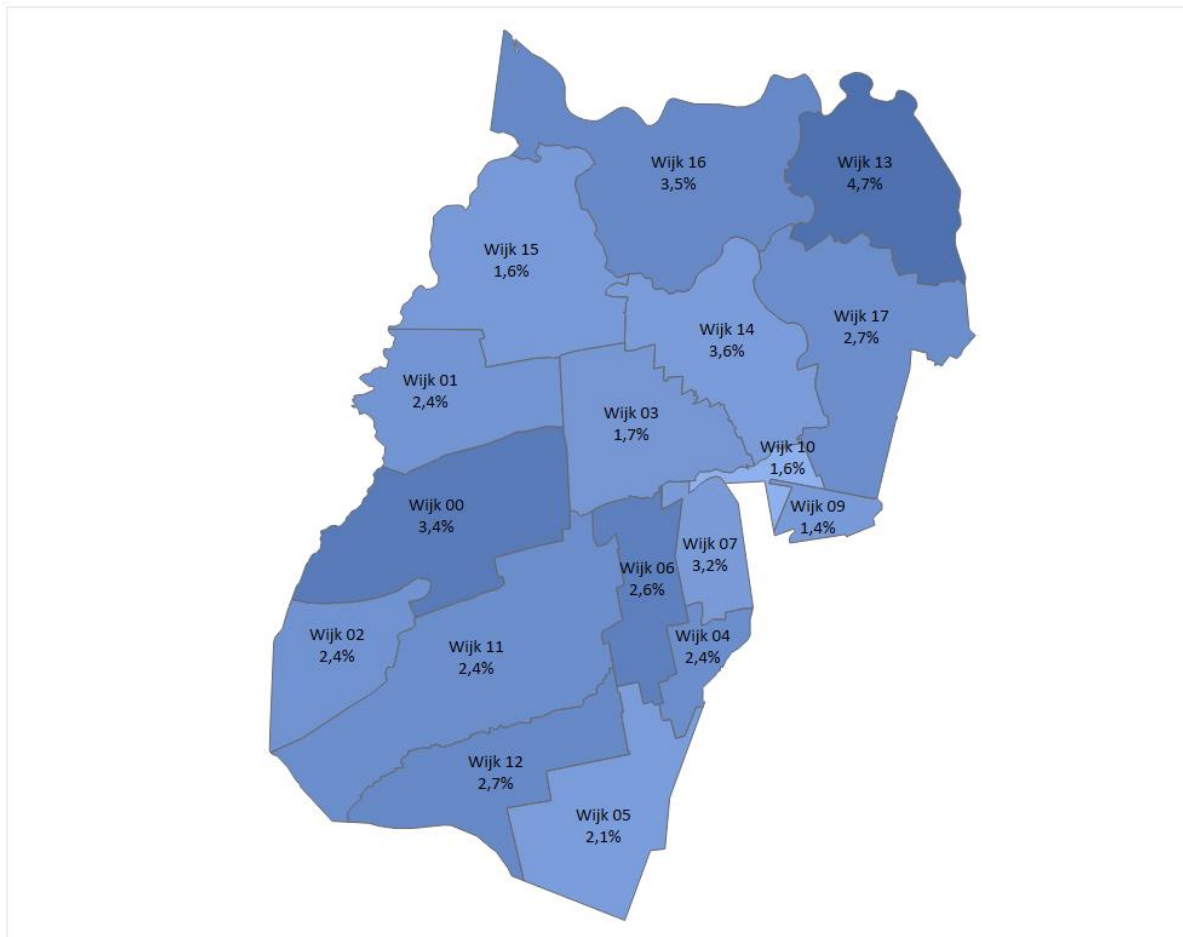
Wanneer we kijken naar kenmerken van huishoudens die in 2023 ten minste 1 jaar onder de lage-inkomensgrens leven, zien we dat dit in de gemeente Westerkwartier relatief meer geldt voor eenpersoonshuishoudens en eenoudergezinnen dan voor andere typen huishoudens. In gezinnen waar de hoofdkostwinner jonger dan 25 jaar oud is, is het aantal huishoudens dat ten minste 1 jaar onder de lage-inkomensgrens leeft relatief veel hoger dan voor de andere leeftijdscategorieën. Voor mensen in de jongste leeftijdscategorie geldt namelijk dat zij vaak in de overgangsfase zitten tussen opleiding en werk, waardoor er minder makkelijk een stabiel inkomen kan worden gegenereerd. Wanneer we de voornaamste bron van inkomsten in ogenschouw nemen, is te zien dat huishoudens waarin leden inkomen verdienen als werknemer minder vaak onder de lage-inkomensgrens leven dan wanneer inkomen wordt verdiend als zelfstandige of middels een overdrachtsinkomen, zoals door een uitkering, pensioen of studiefinanciering.

In bijna alle categorieën liggen de percentages in de gemeente Westerkwartier lager dan zowel het provinciaal als het landelijk gemiddelde - op één categorie na. In huishoudens waarvan de hoofdkostwinner jonger dan 25 jaar is, leeft 16,3% onder de lage-inkomensgrens, wat vrij ruim boven beide andere gemiddelden ligt.

Kijkend naar kenmerken van huishoudens die anno 2023 vier jaar of langer onder de lage-inkomensgrens leven, zien we vergelijkbare trends - maar op een veel lager niveau. Deze trends en ontwikkelingen volgen zowel het provinciaal als het landelijk gemiddelde. Het gaat hier om percentages om en nabij de 1%.

3.2.5 Ruimtelijke analyse armoede in Westerkwartier

Aandeel huishoudens met een inkomen onder de lage inkomensgrens (2023)



Op bovenstaande kaart - waarop Lettelbert ontbreekt vanwege een gebrek aan data - is te zien waar armoede zich concentreert binnen de gemeente Westerkwartier. Te zien is dat in wijk 13, waar onder andere Ezinge, Feerwerd en Garnwerd liggen, gemiddeld iets meer armoede te vinden is dan in de rest van de gemeente. Dit is ook in de afgelopen jaren zichtbaar geweest.

3.2.6 Generatiearmoede doorbreken

De laatste jaren is er steeds meer aandacht voor het doorbreken van generatiearmoede. Generatiearmoede is een hardnekkige vorm van armoede waar generaties uit dezelfde families minder kansen krijgen om hun situatie te verbeteren waardoor zij generaties lang in armoede blijven leven. Exacte cijfers over deze vorm van armoede ontbreken, maar in het nieuwe sociaal programma *Nij Begun* voor de provincie Groningen (en drie Drentse gemeenten) is het doorbreken van generatiearmoede één van de speerpunten.

De zogeheten cirkel van generatiearmoede (Sociaal Planbureau Groningen, 2023) is een complex fenomeen. Wanneer kinderen in armoede opgroeien hebben zij een grotere kans om ingrijpende jeugdervaringen mee te maken. Hierbij kan worden gedacht aan misbruik, huiselijk geweld of verwaarlozing. Als gevolg hiervan ervaren deze kinderen meer stress dan andere kinderen en lopen ze het risico om op jonge leeftijd een trauma op te lopen, wat gevolgen heeft voor hun ontwikkeling op cognitief, sociaal en emotioneel vlak. Kinderen kunnen daardoor anders worden behandeld door hun omgeving, wat kan leiden tot sociale uitsluiting. Daardoor lopen zij allerlei kansen mis, zoals het krijgen van een passende opleiding, een geschikte baan of de juiste ondersteuning. Wanneer deze kinderen vervolgens volwassen zijn, hebben hun eigen kinderen een hoger risico om ook in armoede op te groeien, en zodoende wordt de cirkel van generatiearmoede in stand gehouden.

Het erkennen en herkennen van de oorzaken van het gedrag van kinderen die opgroeien in generatiearmoede is de eerste stap in het doorbreken van de cirkel. Daarnaast blijkt uit het onderzoek dat er vaak met name behoefte is aan een persoon die naast iemand gaat staan en die met het gezin meedenkt. Een buddyaanpak² speelt in op deze behoefte.

3.2.7 Aandachtspunten

Op basis van de maatschappelijke trends en ontwikkelingen geldt er een aantal aandachtspunten voor Sociaal Werk De Schans binnen het thema Armoede:

- 1) Er is een flinke toename van het aandeel huishoudens dat aangeeft moeite te hebben om rond te komen – dit geldt voor ongeveer één op de zes huishoudens in de gemeente Westerkwartier. Dit volgt de provinciale en de landelijke tendens. Dit beeld gaat enigszins in tegen de afname in het aantal huishoudens dat onder de lage-inkomensgrens leeft, die we tegelijkertijd ook kunnen constateren. Het is belangrijk om goed zicht te blijven houden op deze ontwikkeling.
- 2) In de gemeente Westerkwartier zijn er meer huishoudens waarin jongeren van onder de 25 jaar hoofdkostwinner zijn die onder de lage-inkomensgrens leven, in vergelijking met zowel het provinciaal als het landelijk gemiddelde. Dit is vooral opvallend omdat in alle andere categorieën met kenmerken van huishoudens die in armoede leven Westerkwartier juist onder het provinciaal en landelijk gemiddelde ligt. Waarom juist in Westerkwartier er meer armoede is onder deze specifieke huishoudens is onduidelijk. Wel is het duidelijk dat dit een aandachtspunt is.

Op het gebied van armoede in de gemeente Westerkwartier zien we lagere cijfers in vergelijking met zowel provinciale als landelijke gemiddelden. Op basis van de gepresenteerde trends en ontwikkelingen zijn hier verder dus geen bijzondere aandachtspunten voor Sociaal Werk De Schans.

4. Resultaten

4.1 Beschrijving van de inzet van Sociaal Werk De Schans op het thema Jeugd

Sociaal Werk De Schans zet zich in om de jeugd in de gemeente Westerkwartier te ondersteunen door zichtbaar en betrokken aanwezig te zijn in hun leefomgeving. Deze aanpak is gebaseerd op de presentietheorie, die benadrukt dat aanwezigheid in de dagelijkse leefwereld essentieel is om mogelijke problemen vroegtijdig te signaleren en effectief aan te pakken. Buurt(maatschappelijk) werkers en jongerenwerkers van Sociaal Werk De Schans streven ernaar om een bekend en vertrouwd gezicht te zijn voor jongeren in de gemeente.

²² Voorbeelden van dit soort aanpakken zijn Kansrijk Groningen of Kansen voor Kinderen. Deze aanpakken worden aangemoedigd en financieel ondersteund in de sociale agenda van Nij Begun.

Dit doen ze niet alleen door fysieke ontmoetingsplekken te faciliteren, maar ook door online actief te zijn, bijvoorbeeld via sociale media en online gamingplatforms.

Wanneer een jongere werkloos is of niet naar school gaat, gaan medewerkers van Sociaal Werk De Schans hierover op een laagdrempelige en coachende manier in gesprek. Vervolgens bieden zij ondersteuning bij het terugkeren naar school, het vinden van een baan of het kiezen van een passende vervolgopleiding of omscholingstraject. Op deze manier worden jongeren gestimuleerd om weer actief deel te nemen aan onderwijs en de arbeidsmarkt, wat hun zelfredzaamheid en toekomstperspectief vergroot.

Schoolmaatschappelijk werkers van Sociaal Werk De Schans zijn actief aanwezig op het voortgezet onderwijs in de gemeente. De basisscholen hebben schoolcontactpersonen vanuit Sociaal Werk De Schans. Zij bieden ondersteuning en advies aan leerlingen en hun ouders of verzorgers, docenten en zorgcoördinatoren. Deze aanwezigheid zorgt ervoor dat ondersteuning snel en toegankelijk kan worden geboden wanneer dat nodig is.

Daarnaast organiseert Sociaal Werk De Schans diverse activiteiten gericht op jongeren, zoals trainingen, voorlichtingen en sociale bijeenkomsten, waaronder sporttoernooien. Ook vinden er individuele gesprekken plaats met jongeren om samen te werken aan hun toekomstplannen en de aanpak van eventuele problemen. Om passende ondersteuning te kunnen bieden, is Sociaal Werk De Schans sterk ingebed in een netwerk van maatschappelijke en zorgorganisaties rondom jeugd. Hierdoor kunnen zij snel en adequaat doorverwijzen naar specialistische hulp wanneer dat nodig is. Een belangrijk onderdeel van de inzet van Sociaal Werk De Schans met betrekking tot jeugd is het ontwikkelen van een vertrouwensband. Uit de observaties blijkt dat dit vaak goed lukt. Zo zijn medewerkers van Sociaal Werk De Schans ook bereikbaar op Whatsapp, wat helpt om aanwezig en bereikbaar te zijn in de leefwereld van jongeren.

Sinds dit jaar zijn er ook thematische overleggen voor team Jeugd binnen Sociaal Werk De Schans. De groep medewerkers rondom jeugd bestaat uit een projectleider Jeugd die de groep aanstuurt en medewerkers in de volgende functies:

- Jongerenwerkers
- Schoolmaatschappelijk werkers (VO)
- Schoolcontactpersonen (BO)
- Ondersteuner Jeugd en Gezin
- Ervaringsdeskundigen
- Buurtsportcoaches
- Buurtmaatschappelijk werkers
- Buurtwerkers

De inspanningen van Sociaal Werk De Schans zijn een proactieve en veelzijdige benadering van de uitdagingen waar jongeren in Westerkwartier mee te maken hebben. Door aanwezig te zijn in de leefomgeving van jongeren – zowel fysiek als online – en goede samenwerking in het netwerk van ketenpartners, kan Sociaal Werk De Schans effectief inspelen op de behoeften van de jeugd. De werkwijze draagt bij aan het vroegtijdig signaleren van problemen, het vergroten van toekomstperspectieven en het activeren van jeugd in de gemeente. Deze werkwijze is een solide basis om daadwerkelijk een verschil te maken in het leven van jongeren in Westerkwartier. In de volgende twee paragrafen maken we inzichtelijk wat het effect is van de inzet van Sociaal Werk De Schans op jeugd in de gemeente.

4.2 Aard en omvang van de inzet van Sociaal Werk De Schans op het thema Jeugd

4.2.1 Collectieve trajecten

In 2024 zijn er door Sociaal Werk De Schans diverse activiteiten voor jongeren en hun ouders of verzorgers georganiseerd die in groepsverband plaatsvonden. Dit noemen we collectieve activiteiten. Globaal zijn er zes thema's te onderscheiden waarop de activiteiten onderverdeeld kunnen worden. Zo zijn er activiteiten die eenzaamheid onder jongeren tegengaan, activiteiten op het gebied van sport en cultuur, activiteiten over en voor jonge mantelzorgers, activiteiten vanuit jongerenwerk, trainingen voor kinderen die te maken hebben met echtscheiding en weerbaarheidstrainingen. In de onderstaande tabel is per activiteit het aantal bijeenkomsten en deelnemers weergegeven. Waar mogelijk gaat het in dit overzicht om het aantal unieke deelnemers. Bij activiteiten met een open inloop is het aantal deelnemers van de verschillende bijeenkomsten bij elkaar opgeteld.

| Activiteit | Aantal bijeenkomsten | Aantal deelnemers |
|---|----------------------|-------------------|
| Eenzaamheid | | |
| Inloophmoment zomervakantie VEV'67 | 6 | 121 |
| Join Us 12-18 jaar | 7 | 6 |
| Join Us 18 -25 jaar | 12 | 12 |
| Sport en Cultuur | | |
| Activiteiten voor jeugd en jongeren Marum | 5 | 906 |
| Coppa Westerkwartier | 6 | 870 |
| Pleincoaches Marum | 5 | 250 |
| ShuffleSports | 5 | 4 |
| Trainen in de Wijk | 9 | 268 |
| Vakantieactiviteiten Leek 2024 | 16 | 565 |
| Panna Knock Out Jeugdfonds | 1 | 37 |
| Schoolvoetbal Westerkwartier | 3 | 1050 |
| Mantelzorg | | |
| Fundag JMZ | 1 | 40 |
| JMZ activiteiten- Noord | 8 | 53 |
| JMZ café 12 + | 1 | 8 |
| JMZ Leek | 7 | 13 |
| JMZ Marum | 3 | 19 |
| JMZ voorlichting scholen | 7 | 0 |
| Jongerenwerk | | |
| Ambulant jongerenwerk 2024 | 76 | 593 |
| Hunted Grootegast | 1 | 52 |
| Jongerenwerk op het voortgezet onderwijs | 4 | 83 |
| Meidenwerk | 6 | 7 |
| Pubertastisch! | 1 | 300 |
| Zomeractiviteiten 2024 | 2 | 192 |
| Pilot echtscheiding | | |
| !Jes het brugproject | 12 | 17 |
| Dappere dino's | 11 | 6 |

| | | |
|----------------------------------|----|----|
| Stoere schildpadden | 11 | 5 |
| Weerbaarheidstraining | | |
| Bikkels aan de Top voorjaar 2024 | 9 | 7 |
| Geef me een boks | 12 | 21 |
| Koele Bikkels | 11 | 5 |
| Weerbaarheid groep 3/4 | 3 | 18 |
| ZOO-vaardig | 43 | 72 |

Volgens de registraties van de medewerkers droegen de collectieve activiteiten op het thema jeugd bij aan alle negen doelen van de gemeente Westerkwartier.

4.2.2 Individuele trajecten

Bij Sociaal Werk De Schans kan de individuele hulpverlening in drie verschillende vormen ingezet worden. Deze vormen verschillen in duur, frequentie en intensiteit. Soms hebben inwoners alleen behoefte aan 'informatie en advies'. In andere gevallen is het nodig dat een medewerker van Sociaal Werk De Schans de inwoner hier en daar ondersteunt en een vinger aan de pols houdt. Deze vorm van ondersteuning wordt 'leun en steun' genoemd. De intensievere hulpverlening valt onder 'individuele trajecten'.

Individuele trajecten en leun en steun

In 2024 liepen er **637** individuele trajecten met inwoners tot 27 jaar. In dit jaar waren er **27** leun en steun-trajecten bij deze leeftijdsgroep. De meeste jonge inwoners die vanuit Sociaal Werk De Schans worden ondersteund zijn tussen de 12 en 18 jaar. Maar ook de andere leeftijdsgroepen worden goed bereikt.

| Leeftijdsgroep | Individuele trajecten <i>Aantal</i> | Leun en steun <i>Aantal</i> |
|-------------------|--|--------------------------------|
| Jonger dan 4 jaar | 5 | - |
| 4 tot 12 jaar | 190 | 4 |
| 12 tot 18 jaar | 293 | 13 |
| 18 tot 27 jaar | 150 | 10 |

Sociaal Werk De Schans registreert bij individuele trajecten op welk domein van de Zelfredzaamheidsmatrix (ZRM) de vraag van toepassing is. In de onderstaande tabel is te zien op welke ZRM-domeinen de trajecten met inwoners onder de 27 in 2024 zijn ingezet. Veruit de meeste individuele en leun en steun-trajecten zijn gericht op het verbeteren van de geestelijke gezondheid, gevolgd door financiën en huiselijke relaties.

| ZRM domein | Aantal |
|---|--------|
| Geestelijke gezondheid | 458 |
| Financiën | 75 |
| Huiselijke relaties | 74 |
| Werk & Opleiding | 46 |
| Huisvesting | 38 |
| Sociaal-emotionele ondersteuning (Ouderschap) | 29 |
| Tijdsbesteding | 23 |
| Sociaal netwerk | 20 |
| Lichamelijke gezondheid | 17 |

| | |
|--------------------------------------|---|
| Instrumentele ADL | 8 |
| Maatschappelijke participatie | 6 |
| Middelen gebruik | 5 |
| Opvang (Ouderschap) | 5 |
| Scholing (Ouderschap) | 3 |
| Justitie | 2 |
| Instrumentale ADL | 2 |
| Basale ADL | 2 |
| Lichamelijke verzorging (Ouderschap) | 2 |

Bij de intake van een inwoner die een individueel traject gaat volgen wordt waar mogelijk een doelscore op de zelfredzaamheidsmatrix geformuleerd en geregistreerd. In sommige gevallen is het formuleren van een doelregistratie niet passend bij de hulpvraag van de inwoner, dan wordt dit niet gedaan.

In 2024 zijn er 354 complete doel- en eindscores geregistreerd bij inwoners onder de 27 jaar. In 36 gevallen was de eindscore hoger dan de geformuleerde doelscore en in 195 van de gevallen is de doelscore behaald. In 123 gevallen was de eindscore lager dan de doelscore. De inzet van Sociaal Werk De Schans is niet de enige factor die van invloed is op het wel of niet behalen van de doelscores van inwoners. Er zijn ook externe factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling van de inwoner, zoals levensgebeurtenissen, de inzet van andere instanties en maatschappelijke ontwikkelingen. Het wel of niet behalen van een doelscore is dus altijd een samenspel van al deze factoren en de interpretatie is niet eenduidig.

| Verskil doel- en eindscore | Aantal |
|-----------------------------------|---------------|
| Eindscore lager dan doelscore | 123 |
| Eindscore gelijk aan doelscore | 195 |
| Eindscore hoger dan doelscore | 36 |

Naast de registraties van de ZRM-domeinen wordt ook geregistreerd op welke pijler van Mijn Positieve Gezondheid het traject gericht is. Ook hier zien we dat 'mentaal welbevinden' het vaakst genoemd wordt. Gevolgd door 'dagelijks functioneren' en 'kwaliteit van leven'. Bij 233 trajecten is er geen pijler voor Mijn Positieve Gezondheid geregistreerd. Deze trajecten zijn bijvoorbeeld opgestart voordat het registreren van Mijn Positieve Gezondheid verplicht werd. Ook kan het voorkomen dat een traject wordt afgesloten na een eerste intake, waarbij de pijlers nog niet zijn ingevuld.

| Pijler Mijn Positieve Gezondheid | Aantal |
|---|---------------|
| Mentaal welbevinden | 395 |
| Dagelijks functioneren | 76 |
| Kwaliteit van leven | 54 |
| Meedoen | 41 |
| Zingeving | 13 |
| Lichaamsfuncties | 3 |
| Geen pijler geselecteerd | 233 |

Sociaal Werk De Schans is in 2024 gestart met de registratie op de nieuwe doelen voor het sociaal domein van de gemeente Westerkwartier. In 2024 is op alle doelen van de

gemeente ingezet. De hulpverlening aan inwoners onder de 27 jaar droeg het vaakst bij aan doel 2: 'Inwoners ervaren dat zij de hulp en ondersteuning die zij op dat moment nodig hebben kunnen vinden en ontvangen'. Gevolgd door doel 1: 'Inwoners ervaren dat zij zelf regie hebben over hun eigen leven en lossen zoveel mogelijk zelf en samen met hun netwerk op.' Medewerkers mogen bij de registratie van hun trajecten meerdere doelen selecteren.

| Doel | Aantal |
|--|--------|
| 1. Inwoners ervaren dat zij zelf regie hebben over hun eigen leven en lossen zoveel mogelijk zelf en samen met hun netwerk op. | 212 |
| 2. Inwoners ervaren dat zij de hulp en ondersteuning die zij op dat moment nodig hebben kunnen vinden en ontvangen. | 323 |
| 3. Inwoners ervaren samenhang in de geboden ondersteuning door verschillende organisaties. | 61 |
| 4. Inwoners krijgen gelijke kansen om zich te ontwikkelen en de kans om het onderwijs te volgen dat ze nodig hebben. | 47 |
| 5. Inwoners zijn tevreden over hoe zij mee kunnen doen in en bijdragen aan de maatschappij. | 36 |
| 6. Inwoners vertonen gezond gedrag en ervaren dat gezond leven toegankelijk is. | 49 |
| 7. Inwoners ervaren dat zij rond kunnen komen. | 38 |
| 8. Inwoners voelen zich prettig en veilig in hun huis, buurt en gemeente. | 31 |
| 9. Inwoners kunnen in hun vrije tijd de activiteiten ondernemen die zij willen. | 10 |
| Opgestart vóór herinrichting doelen | 166 |
| Geen doel geselecteerd | 59 |

Informatie en advies

In 2024 is er **416** keer informatie en advies verstrekt aan een inwoner tot 27 jaar. In de onderstaande tabel is te zien om welke thema's dit ging. In de meeste gevallen is dit niet geregistreerd.

| Thema | Aantal |
|---------------------|--------|
| Niet geregistreerd | 405 |
| Jongerenwerk | 50 |
| Pilot echtscheiding | 14 |
| Jonge Mantelzorgers | 10 |

4.3 Ervaren effecten op het thema Jeugd

Uit de observaties van de activiteiten en de gesprekken met jonge inwoners van de gemeente Westerkwartier die door Sociaal Werk De Schans worden ondersteund blijkt dat de inzet van Sociaal Werk De Schans een duidelijk verschil maakt in het leven van deze jongeren. Door een combinatie van individuele gesprekken, groepsactiviteiten en samenwerking met andere instanties worden jongeren op verschillende manieren ondersteund. Ze ervaren meer rust, bouwen sociale vaardigheden op en krijgen de kans om zichzelf te ontwikkelen in een veilige omgeving.

De ondersteuning van Sociaal Werk De Schans helpt jongeren om zelf meer regie te nemen over hun leven. Bijvoorbeeld, de jonge mantelzorgers leert door gesprekken en activiteiten

beter omgaan met de balans tussen haar verantwoordelijkheden en haar eigen behoeften. Ook binnen de JoinUs!-groepen stellen jongeren persoonlijke challenges, waarmee zij zelf aan hun sociale vaardigheden werken. Deze aanpak stimuleert zelfstandigheid en eigen regie in een veilige omgeving.

Jongeren met een ondersteuningsbehoefte ervaren dat de ondersteuning van Sociaal Werk De Schans een laagdrempelige en toegankelijke vorm van hulpverlening is. Zo zorgen schoolmaatschappelijk werkers ervoor dat leerlingen snel de juiste ondersteuning krijgen. Ook de Meidengroep en JoinUs! bieden een plek waar jongeren op een informele manier de steun krijgen die ze nodig hebben. Wel vormt de grootte van de gemeente Westerkwartier een uitdaging voor dit soort activiteiten. Jonge deelnemers moeten vaak door hun ouders met de auto naar de activiteiten worden gebracht, waardoor het soms niet goed lukt om het aantal deelnemers goed op peil te krijgen.

De samenwerking tussen verschillende partijen, zoals scholen, zorgcoördinatoren en andere instanties, wordt als positief ervaren. Dit is bijvoorbeeld zichtbaar in de verderop uitgewerkte casus van een schoolmaatschappelijk werker, waarin een leerling snel wordt doorverwezen naar aanvullende zorg en tegelijkertijd wordt opgevangen binnen de schoolomgeving. Deze samenhang helpt jongeren om niet tussen wal en schip te vallen terwijl ze wachten op passende hulp en ondersteuning.

Door ondersteuning te bieden aan jongeren die moeite hebben met school, zoals de 15-jarige die via de schoolmaatschappelijk werker werd ondersteund (verderop uitgewerkt), wordt voorkomen dat zij achterstanden oplopen of uitvallen. Ook de JoinUs!-groepen helpen jongeren om sociale vaardigheden te ontwikkelen, wat hen indirect ondersteunt in hun school- en werkloopbaan.

Veel jongeren geven aan dat de activiteiten van Sociaal Werk De Schans hen helpen om nieuwe sociale contacten te leggen en hun zelfvertrouwen te vergroten. Jonge mantelzorgers voelen zich minder alleen dankzij deelname aan groepsactiviteiten georganiseerd door Sociaal Werk De Schans. En de jongeren in JoinUs! leren hoe ze op een gezonde manier vriendschappen kunnen aangaan en onderhouden. Dit draagt bij aan hun deelname aan de maatschappij en het bestrijden van eenzaamheid.

De activiteiten die binnen de verschillende initiatieven worden georganiseerd, zoals klimmen, zwemmen en andere sportieve en sociale activiteiten, stimuleren een gezonde levensstijl. Ook de persoonlijke gesprekken, bijvoorbeeld binnen de Meidengroep, over thema's als alcohol en roken dragen bij aan bewustwording en gezondere keuzes onder jongeren in gemeente Westerkwartier.

Tot slot laten de verschillende initiatieven, zoals de Meidengroep, de FUNdag voor jonge mantelzorgers en JoinUs!, zien dat jongeren dankzij het aanbod van Sociaal Werk De Schans de mogelijkheid krijgen om in hun vrije tijd leuke en leerzame activiteiten te ondernemen. Dit helpt hen om een sociaal netwerk op te bouwen en draagt bij aan hun welzijn.

Het ervaren verschil dat deze ondersteuning voor jongeren maakt wordt verder geïllustreerd in een aantal inwonerportretten en inkijkjes in een aantal activiteiten, waarin persoonlijke ervaringen een concreter beeld schetsen van de betekenis van Sociaal Werk De Schans.

Inwonerportret

Meer rust door een luisterend oor

Een jonge mantelzorger uit de gemeente Westerkwartier heeft een moeder met niet-aangeboren hersenletsel. Ze voelt zich vaak anders dan haar leeftijdsgenootjes, omdat ze al op jonge leeftijd moest leren omgaan met de vermoeidheid van haar moeder en de emoties die daarmee gepaard gaan. Op school stelt ze hoge eisen aan zichzelf, waardoor ze soms veel stress ervaart. Daarnaast heeft ze in het verleden op een andere school te maken gehad met pesten en buitensluiten.

Ondersteuning Sociaal Werk De Schans

Eens in de drie weken praat het meisje met de Ondersteuner Jeugd en Gezin van Sociaal Werk De Schans. Ze bespreken hoe ze zich voelt en waar ze tegenaan loopt. In de gesprekken maken ze gebruik van de ACT-methode (Acceptance and Commitment Therapy). Daarnaast gaat het meisje mee naar de activiteiten die Sociaal Werk De Schans organiseert voor jonge mantelzorgers. Zo is ze mee geweest naar de FUNdag in het klimbos, maar heeft ze ook samen gekookt en gezwommen met andere jonge mantelzorgers.

Het meisje vindt vooral de gesprekken met de medewerker van Sociaal Werk De

Schans erg fijn. Ze geeft aan dat ze met alles bij haar terecht kan. Ook helpen de gesprekken haar om te accepteren dat niet alles in één keer lukt. Waardoor ze meer rust ervaart en lekkerder in haar vel zit. De activiteiten met andere mantelzorgers zijn vooral gewoon leuk. Ze wordt blij van de activiteiten omdat ze er nieuwe mensen leert kennen en omdat het altijd gezellig is. Ook kan ze altijd bij de begeleiders terecht als er iets is. Die persoonlijke aandacht doet haar goed. Het hoeft tijdens de activiteiten vooral ook vaak even niet over thuis te gaan, waardoor ze echt kan ontspannen.

Het verschil dat de ondersteuning heeft gemaakt

Door de gesprekken en de activiteiten bij Sociaal Werk De Schans zit de jonge mantelzorgster lekkerder in haar vel en heeft ze geleerd om minder hoge eisen aan zichzelf te stellen. Dit helpt haar om beter om te kunnen gaan met haar mantelzorgtaken, maar ook met de contacten met haar klasgenootjes op school.

'Door de ondersteuning van Sociaal Werk De Schans heb ik meer rust en zit ik lekkerder in mijn vel.'

Inwonerportret

Ondersteuning via de schoolmaatschappelijk werker

Een 15-jarige inwonster van de gemeente Westerkwartier loopt op school tegen een aantal dingen aan. Ze zit niet lekker in haar vel en kan zich daardoor niet goed concentreren op haar schoolwerk. Ze heeft dit aangegeven bij haar mentor, die haar doorverwees naar de zorgcoördinator. Die nam vervolgens contact op met de schoolmaatschappelijk werker van Sociaal Werk De Schans.

Ondersteuning door Sociaal Werk De Schans

Het meisje heeft nu een keer per week een gesprek met de schoolmaatschappelijk werker. Dat kan gewoon bij haar op school, waardoor ze niet veel van de lessen hoeft te missen. Uit de gesprekken blijkt dat er aanvullende ondersteuning nodig is voor het meisje. De schoolmaatschappelijk werker verwijst haar hiernaar door. Terwijl ze op de wachtlijst staat, blijven de gesprekken met de schoolmaatschappelijk werker nog wel plaatsvinden.

Het meisje geeft aan dat de gesprekken haar helpen. Het is fijn dat er iemand naar haar luistert en ze heeft het gevoel dat iemand haar nu echt begrijpt. Dat komt doordat er goede vragen worden gesteld, waardoor ze haar verhaal helemaal kan vertellen. Dat lucht erg op. Ze kan zich daardoor ook weer beter concentreren op school en heeft niet meer het gevoel dat

ze elk moment kan gaan huilen. Ze heeft door de gesprekken meer ruimte gekregen in haar hoofd. Het meisje vindt het niet vervelend dat ze is doorverwezen naar andere hulpverlening. *'Het moet gewoon'* geeft ze aan. De schoolmaatschappelijk werker heeft haar ook al uitgelegd hoe het verder allemaal gaat lopen, waardoor het minder spannend is.

De doorverwijzing van haar mentor naar de schoolmaatschappelijk werker had wel wat sneller gemogen. *'Ik wilde graag met iemand praten, dus het voelde wel alsof dat lang duurde.'* Hoe lang het precies duurde weet ze niet meer.

Het verschil dat de ondersteuning heeft gemaakt

De gesprekken met de schoolmaatschappelijk werker hebben het meisje direct al een stukje verlichting opgeleverd. Ze heeft een minder vol hoofd en kan zich direct beter concentreren op haar schoolwerk. Ook heeft het ervoor gezorgd dat ze is doorverwezen naar aanvullende zorg. Doordat ze hierin goed is voorbereid door de schoolmaatschappelijk werker, is dit niet meer spannend voor haar.

'Dat er iemand luistert en je het gevoel geeft dat je echt begrepen wordt.'

Blik op...

De Meidengroep

Bij de meidengroep komen meiden met verschillende achtergronden en hulpvragen regelmatig samen. De één heeft een moeizame band met haar ouders, de ander heeft foute vrienden en weer en ander vindt het moeilijk om sociale contacten te maken.

Onder begeleiding van een jongerenwerker van Sociaal Werk De Schans doen ze verschillende laagdrempelige activiteiten. De meiden zijn allemaal erg verschillend, maar hebben het tijdens de activiteiten toch gezellig met elkaar. Ze gaan leuk en respectvol met elkaar om. Buiten de Meidengroep om zien ze elkaar niet.

Tijdens de activiteiten praten de meiden en de jongerenwerker over diverse

belangrijke thema's als vriendjes, roken, alcohol, drugs, problemen met ouders en pesten. De jongerenwerker deelt tijdens de gesprekken ook veel over haar eigen ervaringen. Hierdoor zijn de meiden erg open naar haar. De informatie die in de groep gedeeld wordt, bijvoorbeeld over de populaire hangplekken in de gemeente, wordt door de jongerenwerkers op straat ook weer ingezet. De vertrouwensband die de meiden hebben met de jongerenwerker zorgt voor mooie en open gesprekken. Ze ervaren veel steun aan haar.

De meeste meiden zijn al langere tijd bij de groep aangesloten. Ze geven aan niet mee te doen omdat ze er iets van willen leren. Ze vinden het vooral erg gezellig en fijn dat ze hun verhaal bij iemand kwijt kunnen.

Blik op...

JoinUs! 18 jaar en ouder

Twaalf jongeren tussen de 18 en 27 komen eens in de twee weken samen onder begeleiding van twee medewerkers van Sociaal Werk De Schans. Tijdens de bijeenkomsten doen ze activiteiten en bespreken ze hoe het met hen gaat. Naast de activiteiten met de groep, stellen ze samen met de begeleiders ook 'challenges' voor zichzelf op. Elke deelnemer werkt individueel aan tenminste één persoonlijke challenge. Deze challenges voeren ze met name buiten de groep, in het dagelijks leven uit.

De bijeenkomsten hebben een flexibele structuur, met herkenbare vaste elementen zoals het bespreken van persoonlijke challenges en thema's die uit de groep zelf komen. Zo gaat de groep het binnenkort hebben over eenzaamheid in vakantieperiodes. Elke bijeenkomst organiseren twee deelnemers een leuke activiteit als afsluiter. Hoewel 80% van de tijd gericht is op plezier maken, wordt in de overige 20% ook ruimte gemaakt voor meer serieuze onderwerpen.

Trajecten duren in principe maximaal een jaar. Drie maanden na de afronding is er nazorg in de vorm van een check-up bij de jongeren om te kijken hoe het met ze gaat. Als er sprake is van een terugval, wordt er andere ondersteuning geboden.

Er is veel verschillende problematiek bij de jongeren, maar daar kunnen ze goed

mee omgaan. Er is respect voor elkaar en de groep voelt voor hen als een veilige plek. Voor iedereen is er ruimte om zichzelf te zijn, zonder zich te hoeven verantwoorden. Deze wederzijdse steun versterkt het gevoel van saamhorigheid. Via JoinUs! leren de jongeren gezondere vriendschappen aan te gaan, waar ze ook buiten de groep profijt van hebben. Naast de officiële bijeenkomsten van JoinUs! spreken de jongeren eens in de maand ook zelf met zijn allen af. Daarnaast is er onderling ook veel contact.

De meerwaarde van JoinUs! zit hem voor de jongeren met name in de combinatie van contact met leeftijdsgenoten en de professionele begeleiding. De aanwezigheid van leeftijdsgenoten zorgt ervoor dat ze vriendschappen kunnen opbouwen. Ook is het fijn om te weten dat ze niet alleen zijn in hun problematiek. Daarnaast wordt het erg gewaardeerd dat de begeleiders vanuit Sociaal Werk De Schans ook buiten de officiële momenten bereikbaar zijn voor de jongeren. Ze vinden het fijn om iemand te hebben waar je op terug kunt vallen. De deelnemers hebben bijvoorbeeld contact met hen als het even moeilijk gaat of over de challenges. Niet iedereen maakt daar gebruik van, er zijn ook deelnemers die voldoende hebben aan de groep.

De JoinUS! 18+ groep loopt goed. Er zijn voldoende deelnemers en de jongeren hebben veel baat bij de sociale contacten. Hierdoor kunnen ze zich ook op andere leefdomeinen ontwikkelen.

Blik op...

JoinUs! 12 tot 18 jaar

De JoinUs!-groep voor jongeren tussen de 12 en 17 jaar bestaat momenteel uit zes deelnemers. De groep komt om de twee weken samen. De bijeenkomsten zijn altijd onder begeleiding van twee medewerkers van Sociaal Werk De Schans en bieden een laagdrempelige, veilige omgeving waarin jongeren zichzelf kunnen zijn.

De activiteiten worden altijd in overleg met de jongeren bepaald, zodat zij zelf inspraak hebben in het programma. Dit vergroot hun gevoel van eigen regie en betrokkenheid. Voorbeelden van activiteiten zijn herfststukjes maken, spinning, chocoladeletters maken, Jump XL, pakjesavond vieren, samen eten bij de lokale snackbar, koken en bakken, of bordspellen spelen. Hoewel de jongeren enthousiast zijn over de avonden, merken ze dat een grotere groep fijner zou zijn. Door afmeldingen vallen activiteiten soms uit, wat ze dan meestal erg jammer vinden.

Een belangrijke uitdaging voor de opkomst bij de groep is het vervoer. Omdat de bijeenkomsten openstaan voor jongeren uit de hele gemeente, kan de afstand voor sommige ouders en jongeren een drempel vormen. Hoewel JoinUs! goed wordt gepromoot, bijvoorbeeld via huisartsen, blijft het aantal aanmeldingen voor de jongste groep achter, terwijl de groep voor 18- tot 25-jarigen wel vol zit. Ook bij andere JoinUs!-initiatieven in het land is dit het geval.

De deelnemers ervaren de groep als een prettige plek waar zij zich op hun gemak voelen. Eén jongen geeft direct aan dat hij zich in deze groep meer thuis voelt dan op

school. Hij waardeert het dat iedereen bij de start niemand kent, wat het gevoel geeft dat iedereen gelijk is. In de groep voelt hij zich rustig en heeft hij minder last van boosheid, iets waar hij op school nog moeite mee heeft. Hij hoopt dat de vaardigheden die hij hier leert hem ook buiten JoinUs! zullen helpen. Hij vindt het fijn om in de groep te zijn en wil graag blijven komen. Ook hoopt hij dat er meer jongeren aansluiten, zodat de activiteiten minder vaak uitvallen.

De bijeenkomsten worden gekenmerkt door een ontspannen sfeer, waarin niets moet en alles mag. Hoewel sommige deelnemers het liefst elke week een activiteit zouden hebben, vinden anderen de huidige frequentie van eens per twee weken prima. De jongeren kunnen goed uitleggen waarom ze deelnemen aan JoinUs!. Sommigen werken aan het leren omgaan met emoties, zoals woede, terwijl anderen oefenen met sociale vaardigheden. Bij de start van hun traject stellen zij persoonlijke doelen op, die ze gedurende hun deelname volgen via het systeem van JoinUs!. In de opstartfase ligt de focus echter vooral op wennen aan elkaar en aan de groep.

De begeleiders van de groep, die hiervoor een speciale opleiding hebben gevolgd, hanteren een losse begeleidingsstijl in het begin van het traject. Naarmate de groep groeit en de jongeren langer deelnemen, wordt er steeds meer aandacht besteed aan hun individuele doelen en ontwikkeling en valt er ook meer te zeggen over de effecten van de activiteiten. Al met al biedt JoinUs! de jongeren een fijne plek waar jongeren niet alleen leuke activiteiten ondernemen, maar ook werken aan hun persoonlijke groei in een veilige en ondersteunende omgeving.

4.4 Beschrijving van de inzet van Sociaal Werk De Schans op het thema Armoede

Sociaal Werk De Schans biedt brede ondersteuning (een mix van individuele ondersteuning en collectieve activiteiten) aan inwoners met geldzorgen en armoede. Sinds januari 2023 is Sociaal Werk De Schans de centrale toegang voor inwoners van Westerkwartier met vragen over geldzaken en schulden. Ze bieden informatie, hulp en advies bij specifieke schuldsituaties en verzorgen vroegsignalering door contact op te nemen bij betalingsachterstanden (ongeveer 80 meldingen per maand). In samenwerking met de gemeente Westerkwartier, Humanitas, Schuldhulpmaatje, de Gemeentelijke Kredietbank en de voedselbank streven ze naar passende oplossingen voor financiële problemen. Ook worden nieuwe initiatieven zoals het programma Kansrijk Talent, waar Sociaal Werk De Schans een onderdeel in is, ingezet om inwoners te begeleiden richting participatie en financiële stabiliteit.

Sociaal Werk De Schans helpt inwoners met geldzorgen door samen inzicht te krijgen in hun inkomsten en uitgaven. Deze ondersteuning wordt uitgevoerd door buurtmaatschappelijk werkers met een expertise op schulden en financiën. Ze geven advies over mogelijke besparingen en ondersteunen bij het invullen van formulieren voor belastingen en toeslagen. Daarnaast kijken ze of inwoners recht hebben op extra voorzieningen en bieden ze begeleiding bij schuldhulpverlening. De ondersteuning is gratis en laagdrempelig. Inwoners kunnen terecht bij wekelijkse financiële inloopspreekuren in Leek, Grootegast, Marum en Zuidhorn. Indien gewenst kunnen ook huisbezoeken plaatsvinden. Verder organiseert Sociaal Werk De Schans voorlichtingen en trainingen, zoals 'Mijn Positief Budget', waarin inwoners financiële vaardigheden leren.

4.5 Aard en omvang van de inzet van Sociaal Werk De Schans op het thema Armoede

4.5.1 Collectieve activiteiten

In 2024 zijn er door Sociaal Werk De Schans zes verschillende collectieve activiteiten georganiseerd op het thema armoede. In de onderstaande tabel is per activiteit het aantal bijeenkomsten en deelnemers weergegeven. Waar mogelijk gaat het in dit overzicht om het aantal unieke deelnemers. Bij activiteiten met een open inloop is het aantal deelnemers van de bijeenkomsten bij elkaar opgeteld. Medewerkers van Sociaal Werk De Schans geven aan dat op het thema financiën met name de individuele trajecten waardevol zijn en dat er vaak weinig animo is voor collectieve activiteiten op dit thema.

| Activiteit | Aantal bijeenkomsten | Aantal deelnemers |
|--|----------------------|-------------------|
| Maakplaats | 12 | 46 |
| Mijn Positieve Budget | 4 | 5 |
| Panna Knock Out Jeugdfonds | 1 | 37 |
| Workshop Financiën bij Kansrijk Talent | 3 | 15 |
| Bingo! | 2 | 64 |

De collectieve activiteiten op het thema armoede droegen volgens de registraties van de medewerkers bij aan de volgende doelen van de gemeente Westerkwartier:

2. Inwoners ervaren dat zij de hulp en ondersteuning die zij op dat moment nodig hebben kunnen vinden en ontvangen.
3. Inwoners ervaren samenhang in de geboden ondersteuning door verschillende organisaties.

5. Inwoners zijn tevreden over hoe zij mee kunnen doen in en bijdragen aan de maatschappij.
6. Inwoners vertonen gezond gedrag en ervaren dat gezond leven toegankelijk is.
7. Inwoners ervaren dat zij rond kunnen komen.
8. Inwoners voelen zich prettig en veilig in hun huis, buurt en gemeente.

4.5.2 Individuele trajecten

Bij Sociaal Werk De Schans kan de individuele hulpverlening in drie verschillende vormen ingezet worden. Deze vormen verschillen in duur, frequentie en intensiteit. Soms hebben inwoners alleen behoefte aan 'informatie en advies'. In andere gevallen is het nodig dat een medewerker van Sociaal Werk De Schans de inwoner hier en daar ondersteunt en een vinger aan de pols houdt. Deze vorm van ondersteuning wordt 'leun en steun' genoemd. De intensievere hulpverlening valt onder 'individuele trajecten'.

Individuele trajecten en leun en steun

In 2024 liepen er **316** individuele trajecten op het thema armoede en financiën. In dit jaar waren er **19** leun en steun-trajecten. De meeste trajecten (168) vonden plaats vanuit de schuldhulpverlening. Gevolgd door het buurtmaatschappelijk werk. Ondersteuning op het gebied van financiën werd in 2024 aan elke leeftijdsgroep verleend.

| Project | Individuele trajecten <i>Aantal</i> | Leun en steun <i>Aantal</i> |
|------------------------------------|--|--|
| Schuldhulpverlening Westerkwartier | 168 | 6 |
| Buurtmaatschappelijk werk | 70 | 7 |
| Niet ingevuld (Intake aanwezig) | 49 | 5 |
| Niet ingevuld (geen intake) | 24 | - |
| Buurtwerk | 5 | 1 |

| Leeftijdsgroep | Individuele trajecten <i>Aantal</i> | Leun en steun <i>Aantal</i> |
|-----------------------|--|--|
| Jonger dan 27 jaar | 57 | 2 |
| 27 tot 35 jaar | 55 | 2 |
| 35 tot 45 jaar | 60 | 2 |
| 45 tot 55 jaar | 53 | 2 |
| 55 tot 65 jaar | 55 | 5 |
| 65 tot 75 jaar | 17 | 1 |
| Ouder dan 75 jaar | 9 | 3 |

Sociaal Werk De Schans registreert bij individuele trajecten op welk domein van de Zelfredzaamheidsmatrix (ZRM) de vraag van toepassing is. In de onderstaande tabel is te zien op welke ZRM-domeinen de trajecten op het gebied van armoede en financiën gericht waren. Veruit de meeste individuele en leun en steun-trajecten zijn uiteraard gericht op het verbeteren van de financiën. Maar ook op de ZRM-domeinen geestelijke gezondheid, huisvesting en werk en opleiding is geregistreerd.

| ZRM domein | Aantal |
|------------------------|---------------|
| Financiën | 346 |
| Geestelijke gezondheid | 55 |
| Huisvesting | 36 |

| | |
|---|----|
| Werk & Opleiding | 32 |
| Huiselijke relaties | 20 |
| Tijdsbesteding | 14 |
| Instrumentele ADL | 8 |
| Lichamelijke gezondheid | 8 |
| Maatschappelijke participatie | 6 |
| Sociaal netwerk | 3 |
| Basale ADL | 2 |
| Sociaal-emotionele ondersteuning (Ouderschap) | 1 |
| Justitie | 1 |
| Middelengebruik | 1 |

Bij de intake van een inwoner die een individueel traject gaat volgen wordt waar mogelijk een doelscore op de zelfredzaamheidsmatrix geformuleerd en geregistreerd. In sommige gevallen is het formuleren van een doelregistratie niet passend bij de hulpvraag van de inwoner, dan wordt dit niet gedaan.

In 2024 zijn er 222 complete doel- en eindscores geregistreerd van de trajecten die betrekking hadden op armoede en financiën. In 24 gevallen was de eindscore hoger dan de geformuleerde doelscore en in 107 van de gevallen is de doelscore behaald. In 91 gevallen was de eindscore lager dan de doelscore. De inzet van Sociaal Werk De Schans is niet de enige factor die van invloed is op het wel of niet behalen van de doelscores van inwoners. Er zijn ook externe factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling van de inwoner, zoals levensgebeurtenissen, de inzet van andere instanties en maatschappelijke ontwikkelingen. Het wel of niet behalen van een doelscore is dus altijd een samenspel van al deze factoren en de interpretatie is niet eenduidig.

| Verskil doel- en eindscore | Aantal |
|-----------------------------------|---------------|
| Eindscore lager dan doelscore | 91 |
| Eindscore gelijk aan doelscore | 107 |
| Eindscore hoger dan doelscore | 24 |

Naast de registraties van de ZRM-domeinen wordt ook geregistreerd op welke pijler van Mijn Positieve Gezondheid het traject gericht is. De pijler 'dagelijks functioneren' wordt het vaakst geregistreerd bij trajecten die gericht zijn op armoede en financiën. Bij 180 trajecten is er geen pijler voor Mijn Positieve Gezondheid geregistreerd. Deze trajecten zijn bijvoorbeeld opgestart voordat het registreren van Mijn Positieve Gezondheid verplicht was. Ook kan het voorkomen dat een traject wordt afgesloten na een eerste intake, waarbij de pijlers nog niet zijn ingevuld.

| Pijler Mijn Positieve Gezondheid | Aantal |
|---|---------------|
| Dagelijks functioneren | 145 |
| Kwaliteit van leven | 85 |
| Mentaal welbevinden | 74 |
| Meedoen | 37 |
| Zingeving | 10 |
| Lichaamsfuncties | 2 |
| Geen pijler geselecteerd | 180 |

Sociaal Werk De Schans is in 2024 gestart met de registratie op de nieuwe doelen voor het sociaal domein van de gemeente Westerkwartier. In 2024 is op alle doelen van de gemeente ingezet. Op het thema armoede is het vaakst ingezet op doel 7: 'Inwoners ervaren dat zij rond kunnen komen.' Gevolgd door doel 2 en 1.

| Doel | Aantal |
|--|--------|
| 1. Inwoners ervaren dat zij zelf regie hebben over hun eigen leven en lossen zoveel mogelijk zelf en samen met hun netwerk op. | 80 |
| 2. Inwoners ervaren dat zij de hulp en ondersteuning die zij op dat moment nodig hebben kunnen vinden en ontvangen. | 84 |
| 3. Inwoners ervaren samenhang in de geboden ondersteuning door verschillende organisaties. | 36 |
| 4. Inwoners krijgen gelijke kansen om zich te ontwikkelen en de kans om het onderwijs te volgen dat ze nodig hebben. | 2 |
| 5. Inwoners zijn tevreden over hoe zij mee kunnen doen in en bijdragen aan de maatschappij. | 12 |
| 6. Inwoners vertonen gezond gedrag en ervaren dat gezond leven toegankelijk is. | 5 |
| 7. Inwoners ervaren dat zij rond kunnen komen. | 143 |
| 8. Inwoners voelen zich prettig en veilig in hun huis, buurt en gemeente. | 17 |
| 9. Inwoners kunnen in hun vrije tijd de activiteiten ondernemen die zij willen. | 1 |
| Opgestart vóór herinrichting doelen | 103 |
| Geen doel geselecteerd | 38 |

Info en advies

In 2024 is er **757** keer informatie en advies verstrekt op het thema armoede. In de onderstaande tabel is weergegeven om welke thema's dit ging.

| Thema | Aantal |
|------------------------------------|--------|
| Financiën | 590 |
| Niet geregistreerd | 104 |
| Armoede | 30 |
| Sport & Cultuur | 11 |
| Mantelzorg | 8 |
| Gezondheid | 4 |
| Onafhankelijke Cliëntondersteuning | 3 |
| Vrijwilligers | 2 |
| Schuldhelpverlening | 2 |
| Bewonersinitiatieven | 1 |
| Jongerenwerk | 1 |
| Buurtbewoners | 1 |

4.6 Ervaren effecten op het thema armoede

Op basis van de in kaart gebrachte inwonerervaringen, gecombineerd met de registraties van Sociaal Werk De Schans, blijkt dat de ondersteuning een wezenlijk verschil maakt in het leven van mensen die te maken hebben met financiële onzekerheid en bijbehorende

uitdagingen. De ondersteuning die geboden wordt, leidt tot meer grip op de eigen situatie en een groter gevoel van rust en stabiliteit. De persoonlijke en toegankelijke aanpak van Sociaal Werk De Schans zorgt ervoor dat inwoners zich gehoord en serieus genomen voelen, wat hun vertrouwen in het vinden van oplossingen vergroot.

Uit de ervaringen komt naar voren dat het tijdig inschakelen van ondersteuning voorkomt dat problemen zich opstapelen en leidt tot duurzaam herstel. Tegelijkertijd wordt ook duidelijk dat sommige inwoners wachten totdat de problemen zover zijn geëscaleerd dat ze het zelf niet meer kunnen oplossen. Financiële onzekerheid kan ingrijpende gevolgen hebben, zoals stress, gezondheidsproblemen en sociale isolatie. We zien dat de laagdrempeligheid en de vriendelijkheid van medewerkers van Sociaal Werk De Schans een positief effect hebben; inwoners lijken eerder geneigd met een sociaal werker in gesprek te gaan dan een medewerker van een financiële instantie. Daarnaast wordt het contact met reguliere budgetbeheer en bewindorganisaties door meerdere inwoners als onprettig en onpersoonlijk ervaren. Doordat Sociaal Werk De Schans inwoners praktisch en persoonlijk begeleidt, wordt niet alleen hun financiële situatie verbeterd, maar ook het overzicht over hun financiën. Dit draagt bij aan het vergroten van hun eigen regie en het perspectief op de toekomst. Hierin maakt Sociaal Werk De Schans met haar persoonlijke en laagdrempelige benadering dus een belangrijk verschil in de gemeente.

Op maatschappelijk niveau draagt deze vorm van ondersteuning bij aan meer stabiliteit voor inwoners van gemeente Westerkwartier. Door inwoners op tijd te helpen bij het ordenen van hun financiën en toegang te bieden tot de juiste voorzieningen, worden grotere problemen, zoals schuldenproblematiek en afhankelijkheid van aanvullende hulpverlening, voorkomen. Dit zien we ook terug in de persoonlijke verhalen van inwoners. Doordat de ondersteuning van Sociaal Werk De Schans door inwoners als passend en de-escalerend wordt ervaren versterken de inspanningen van Sociaal Werk De Schans niet alleen de positie van de individuele inwoner, maar dragen ze ook bij aan een meer veerkrachtige samenleving waarin mensen zelf regie houden over hun leven.

De inwonervervingen maken duidelijk hoe belangrijk het is dat hulpverlening op het gebied van armoede en geldzorgen niet alleen administratief en procedureel is, maar vooral mensgericht en toegankelijk. Sociaal Werk De Schans slaagt erin om inwoners te ondersteunen op een manier die verder gaat dan alleen ondersteuning bij de financiën: het biedt perspectief en herstelt vertrouwen in hulpverlening en eigen kunnen.

Het ervaren verschil dat deze ondersteuning maakt wordt verder geïllustreerd in de volgende portretten, waarin persoonlijke ervaringen een concreter beeld schetsen van de betekenis van Sociaal Werk De Schans voor de inwoners.

Inwonerportret

Zoektocht naar financieel overzicht

Deze 25-jarige inwoner woont bij zijn moeder in een van de grotere kernen van de gemeente Westerkwartier. Hij heeft een vaste baan waar hij veel plezier uit haalt. Hoewel hij nooit schulden heeft gehad, zorgde een verleden met verslavingsproblematiek ervoor dat hij weinig grip had op zijn financiën. Zijn inkomen verdween snel, rekeningen bleven liggen en zijn moeder moest regelmatig bijspringen. Op den duur werd duidelijk dat er structurele ondersteuning nodig was.

Eerdere ervaringen met budgetbeheer

In het verleden had deze inwoner een budgetbeheerder, maar hij ervoer de communicatie als slecht. Rekeningen werden betaald, maar hij wist nooit echt hoeveel geld er overbleef. Contact opnemen was lastig en reacties op e-mails duurden lang. Bovendien stegen de maandelijkse kosten van €87,50 naar ruim €200. Het gebrek aan transparantie voelde niet goed en samen met zijn moeder zocht hij een alternatief. Zo kwam hij bij Sociaal Werk De Schans terecht.

Ondersteuning Sociaal Werk De Schans

Tijdens het eerste gesprek kan hij zijn verhaal en wensen delen. Heldere communicatie is voor hem essentieel. Sociaal Werk De Schans schakelt de Gemeentelijke Kredietbank (GKB) in, die de budgetbeheerfunctie overneemt. Het contact blijft via Sociaal Werk De Schans verlopen, wat hij als prettig ervaart. *'Ik zal het je heel eerlijk zeggen: het loopt perfect,'* vertelt hij. In tegenstelling tot zijn vorige budgetbeheerder is het contact nu laagdrempelig en duidelijk. Telefonisch is er goede bereikbaarheid, vragen worden snel beantwoord en hij krijgt maandelijks een overzicht. *'Ik weet nu precies hoeveel geld er overblijft en wat ermee gebeurt. Dat geeft rust.'*

Daarnaast ontdekt Sociaal Werk De Schans dat hij nog geen zorgtoeslag ontving. Dit werd direct aangevraagd, iets wat hij erg waardeert. De vaste contactpersoon bij Sociaal Werk De Schans zorgt ervoor dat hij niet van het kastje naar de muur wordt gestuurd. Het persoonlijke en betrokken contact helpt om de zorgen over zijn financiën weg te nemen. *'Ze denken echt met je mee en regelen dingen zonder dat je er steeds zelf achteraan hoeft (...) als iets wordt beloofd dan gebeurt het ook.'*

Het verschil dat de ondersteuning heeft gemaakt

Dankzij Sociaal Werk De Schans heeft hij nu controle over zijn financiën. Hij weet wat er met zijn geld gebeurt en heeft grip op zijn uitgaven. Dit heeft hem geholpen om bewuster met zijn financiën om te gaan. Het gevoel van onzekerheid en stress over geld is verdwenen en hij ervaart meer rust in zijn leven.

Bijdrage aan maatschappelijke doelen

De ondersteuning draagt bij aan meerdere maatschappelijke doelen. Hij heeft meer regie over zijn financiën en ervaart rust en stabiliteit. De juiste ondersteuning was voor hem niet vanzelfsprekend, maar dankzij Sociaal Werk De Schans heeft hij die gevonden. De samenwerking met de GKB zorgt voor een integrale aanpak en vergroot zijn zelfredzaamheid. Door de financiële zekerheid ervaart hij minder stress en kan hij zich beter focussen op zijn werk en persoonlijke ontwikkeling. Dit laat zien hoe cruciaal toegankelijke en persoonlijke ondersteuning is voor het vergroten van perspectief en eigen regie.

'Ik weet nu precies hoeveel geld er overblijft en wat ermee gebeurt. Dat geeft rust.'

Inwonerportret

Een moeilijke tijd door het overlijden van een partner

Niet lang geleden heeft deze inwoner van de gemeente Westerkwartier haar man verloren. Hierdoor kwam er veel op haar af. Niet alleen qua verlies en rouw, maar ook op het gebied van financiën. Daarnaast kampt mevrouw zelf met gezondheidsproblemen, waardoor overzicht houden lastig is.

Tijdens de ziekte van haar man merkte ze dat hij het overzicht over de financiën begon te verliezen. *'Mijn man regelde financiën, maar ik merkte dat hij niet meer helder was. Hij was echt een papierenman, maar ik dacht op een gegeven moment, gaat dit wel goed?'* Door de extra zorg en haar eigen gezondheidsproblemen werd het te veel om zelf alles bij te houden. Er ontstonden achterstanden bij verschillende instanties en ze wist niet meer hoe ze dit moest oplossen.

Sociaal Werk De Schans stelt orde op zaken

Samen met haar man zocht ze contact met Sociaal Werk De Schans. De medewerkers dachten mee over hoe ze weer overzicht kon krijgen. *'Het contact was meteen goed, we konden uitleggen waar we hulp bij nodig hadden. En het was fijn dat het in de buurt kon.'* Hoewel het echtpaar al onder bewind stond vanwege eerdere schulden, bleek dat de bewindvoering bepaalde problemen niet tijdig had opgemerkt, zoals opgelopen achterstanden bij de Belastingdienst. Dit leidde tot extra stress en onzekerheid in een toch al moeilijke periode.

De proactieve houding van Sociaal Werk De Schans in het uitzoeken en aanpakken

van deze problemen bracht een gevoel van rust en zekerheid. *'De medewerker van De Schans zei dat ze wel zou laten merken dat ze gaan meekijken met het bewind. En nu zijn ze wel veel beter bezig. Heel fijn dat ze bij De Schans zo meedachten en er direct op af gingen. Het rondkomen gaat nu. Ook al is het krap iedere maand, mede door de kosten bij het overlijden van mijn man.'*

Het verschil dat de ondersteuning heeft gemaakt

Met steun van Sociaal Werk De Schans kan ze zaken regelen die anders misschien uit de hand waren gelopen. *'Ze weten precies de wegen. We zitten dan samen en dan bespreken we wat we willen zeggen en vragen. We bellen dan samen, maar zij doet het woord. Dat geeft me een heel zeker en prettig gevoel, want zelf sla ik dicht bij zo'n gesprek nu.'*

Bijdrage aan maatschappelijke doelen

De ondersteuning van Sociaal Werk De Schans zorgt ervoor dat mevrouw zelf weer grip kan ervaren op haar leven, zeker in de moeilijke tijd na het overlijden van haar man. De geboden ondersteuning sluit goed aan op de samenwerking met andere instanties, waardoor er overzicht en samenhang is. Door deze ondersteuning kan mevrouw, ondanks haar verlies en gezondheidsproblemen, toch zo zelfstandig mogelijk blijven functioneren en meedoen in de maatschappij. Dat geeft rust en zekerheid voor de toekomst.

"Heel fijn dat ze bij De Schans zo meedenken en er direct op af gaan."

Inwonerportret

Van wantrouwen naar vertrouwen in de Vroegsignalering

De inwoner (29) woont sinds vier en een half jaar in Leek. Oorspronkelijk komt hij uit de stad en groeide op in een omgeving die al generaties lang door armoede wordt gekenmerkt. Zijn leven werd getekend door psychische problemen en verkeerde contacten. Op zijn achttiende vluchtte hij uit huis en raakte later verstrikt in verslavingen. Toen hij via-via in Leek terecht kwam verloor hij het contact met maatschappelijke organisaties en voelde hij zich op zichzelf aangewezen.

Ten einde raad

De schulden stapelden zich op, mede door psychische en relationele problemen. Toen hij naar Leek verhuisde, kwam hij bij een andere schuldhulpinstantie terecht (van de GKB Groningen naar GKB Assen), door deze administratieve overgang werden er geen betalingen gedaan. *'Ik kreeg ineens aanmaningen en een rekening van de tandarts, zonder extra dekking. Dat sloeg in als een bom,'* vertelt de inwoner. Uit emotie stopte hij met de schuldhulpverlening en probeerde hij het zelf te redden. Dat leek even goed te gaan, maar toen zijn eigen onderneming mislukte en hij leningen had afgesloten die hij niet kon afbetalen, raakte hij in een diep dal. *'De belastingdienst kwam met een aanslag van 6000 euro. Dat bedrag was zo onwerkelijk voor mij, ik wist echt niet meer waar ik moest beginnen.'*

Serius genomen

Op een dag ontving hij een brief van Sociaal Werk De Schans met de vraag of alles wel goed ging. *'Ik heb die brief genegeerd. Niet omdat ik geen hulp wilde, maar omdat ik compleet verlamd was door stress.'* Ook toen medewerkers van Sociaal Werk De Schans bij hem aan de deur kwamen, hield de inwoner de boot af. Hij had eerder contact met Sociaal Werk De Schans gehad over zijn mentale problemen, maar voelde zich toen niet serieus genomen. Toch bleef de organisatie in

beeld en uiteindelijk maakte hij via Vroegsignalering kennis met een medewerker die net dat stapje extra zette. *'Omdat zij net iets meer deed dan alleen kijken naar mijn schulden, voelde ik me eindelijk serieus genomen. Ze ging niet alleen benoemen wat ik verkeerd had gedaan, maar keek samen met mij naar wat wél mogelijk was.'*

De medewerker van Sociaal Werk De Schans zag dat er meer speelde en schakelde andere partijen in, zoals een GGD-arts. De inwoner erkent nu hoe waardevol die bredere aanpak was: *'Ik zat vast in overlevingsmodus en dat moest doorbroken worden. Zonder die medewerker had ik die stap zelf nooit gezet.'*

Het verschil dat de ondersteuning heeft gemaakt

De steun van Sociaal Werk De Schans heeft ervoor gezorgd dat de inwoner weer overzicht heeft, wat zijn zelfredzaamheid heeft vergroot. Door de inzet van Sociaal Werk De Schans heeft hij ondersteuning gekregen bij zijn schulden, maar ook de juiste ondersteuning gevonden op psychisch terrein. Dit heeft escalatie voorkomen en zijn vertrouwen in hulpverleners hersteld.

Zijn ervaring laat zien hoe belangrijk een tijdige en brede aanpak is. *'Je gaat zo lang mogelijk je huur en rekeningen betalen, maar ondertussen stapelen de schulden zich op. Als je pas wordt geholpen bij een betalingsachterstand, ben je vaak al veel verder weggezakt.'* De inwoner pleit ervoor dat meldingen van inwoners zelf serieuzer worden genomen. *'Als iemand zélf aanklopt, is er vaak al meer aan de hand. Dat werd bij mij eerst gemist.'* Dankzij de op gang gekomen ondersteuning van Sociaal Werk De Schans kan hij nu weer vooruitkijken en werken aan een stabiele toekomst.

"Als iemand zélf aanklopt, is er vaak al meer aan de hand. Dat werd bij mij eerst gemist."

4.7 Overzicht van geregistreerde inzet per doel

Naast de verdieping op de thema's jeugd en armoede, bieden we in deze paragraaf nog een compleet overzicht van de inzet van Sociaal Werk De Schans in 2024. Dit doen we aan de hand van de doelen van de gemeente Westerkwartier.

Het grootste aantal individuele trajecten staat (onder andere) geregistreerd onder doel 2: 'Inwoners ervaren dat zij de hulp en ondersteuning die zij op dat moment nodig hebben kunnen vinden en ontvangen.' Gevolgd door doel 1: 'Inwoners ervaren dat zij zelf regie hebben over hun eigen leven en lossen zoveel mogelijk zelf en samen met hun netwerk op.' Collectieve activiteiten worden ook het vaakst onder doel 2 geregistreerd, gevolgd door doel 9: 'Inwoners kunnen in hun vrije tijd de activiteiten ondernemen die zij willen'.

| | Individuele trajecten | Individuele trajecten % | Collectieve activiteiten | Collectieve activiteiten % | Totaal deelnemers (niet uniek) | Deelnemers % |
|--|-----------------------|-------------------------|--------------------------|----------------------------|--------------------------------|--------------|
| 1. Inwoners ervaren dat zij zelf regie hebben over hun eigen leven en lossen zoveel mogelijk zelf en samen met hun netwerk op. | 403 | 31% | 38 | 32% | 5.248 | 26% |
| 2. Inwoners ervaren dat zij de hulp en ondersteuning die zij op dat moment nodig hebben kunnen vinden en ontvangen. | 607 | 47% | 49 | 41% | 10.300 | 51% |
| 3. Inwoners ervaren samenhang in de geboden ondersteuning door verschillende organisaties. | 132 | 10% | 38 | 32% | 10.991 | 54% |
| 4. Inwoners krijgen gelijke kansen om zich te ontwikkelen en de kans om het onderwijs te volgen dat ze nodig hebben. | 55 | 4% | 14 | 12% | 590 | 3% |
| 5. Inwoners zijn tevreden over hoe zij mee kunnen doen in en bijdragen aan de maatschappij. | 66 | 5% | 29 | 24% | 9.300 | 46% |
| 6. Inwoners vertonen gezond gedrag en ervaren dat gezond leven toegankelijk is. | 70 | 5% | 41 | 34% | 8.557 | 42% |
| 7. Inwoners ervaren dat zij rond kunnen komen. | 163 | 13% | 9 | 8% | 42 | <1% |
| 8. Inwoners voelen zich prettig en veilig in hun huis, buurt en gemeente. | 80 | 6% | 34 | 29% | 7.056 | 35% |
| 9. Inwoners kunnen in hun vrije tijd de activiteiten ondernemen die zij willen. | 26 | 2% | 46 | 39% | 11.095 | 55% |
| Opgestart vóór inrichting | 422 | 32% | 22 | 18% | 2.220 | 11% |

5. Conclusies

Dit rapport brengt in beeld hoe Sociaal Werk De Schans bijdraagt aan de negen effectdoelen die de gemeente Westerkwartier heeft geformuleerd. Deze doelen omvatten de 42 doelen uit de eerdere opdracht aan Sociaal Werk De Schans, die is verlengd voor de jaren 2024 en 2025. Op basis van zowel kwantitatieve registraties als kwalitatieve inwonerervaringen is geanalyseerd welke impact Sociaal Werk De Schans heeft op het dagelijks leven van inwoners. De focus van het onderzoek lag dit jaar op de thema's Jeugd en Armoede.

Welk verschil maakt Sociaal Werk De Schans voor inwoners in de gemeente Westerkwartier?

Uit de verzamelde data blijkt dat de activiteiten en ondersteuning van Sociaal Werk De Schans het vaakst worden geregistreerd onder doel 2: 'Inwoners ervaren dat zij de hulp en ondersteuning die zij op dat moment nodig hebben kunnen vinden en ontvangen.' Hieruit blijkt dat de inspanningen van Sociaal Werk De Schans vooral zijn gericht op het leveren van maatwerk voor de inwoner. Ook doel 1 ('Inwoners ervaren dat zij grip hebben op hun leven en uitdagingen samen met hun netwerk aanpakken') en doel 9 ('mogelijkheid om gewenste vrijetijdsactiviteiten te ondernemen') worden veel geregistreerd.

De in kaart gebrachte inwonerervaringen laten zien dat de ondersteuning van Sociaal Werk De Schans vaak aan meerdere doelen tegelijk bijdraagt. Doordat Sociaal Werk De Schans expertise bezit op verschillende maatschappelijke thema's zijn medewerkers in staat om ook inwoners die kampen met complexe problematiek op een integrale en effectieve wijze te ondersteunen. De inwonerportretten geven hier een belangrijk inzicht in. Zo vond een jonge mantelzorger via groepsactiviteiten niet alleen ontspanning, maar ook herkenning bij lotgenoten. Dit hielp haar om beter om te gaan met de zorg voor haar moeder én gaf haar een groter sociaal netwerk, wat bijdraagt aan zowel mentaal welzijn als maatschappelijke participatie. Op maatschappelijk vlak worden mantelzorgers zo ondersteund om hun belangrijke zorg te kunnen blijven geven. Nog een voorbeeld is een jongere met psychische klachten die via de schoolmaatschappelijk werker snel ondersteuning kon krijgen, waardoor zij zich beter kon concentreren op school. Dit draagt niet alleen bij aan haar persoonlijke ontwikkeling maar ook aan haar kansen op een stabiele toekomst. Op maatschappelijk niveau draagt dit bijvoorbeeld bij aan het voorkomen van schooluitval en het verbeteren van de mentale gezondheid van jongeren in de gemeente Westerkwartier.

Op het gebied van armoede bieden de persoonlijke begeleiding en laagdrempelige inloopsprekuren inwoners niet alleen overzicht over hun financiën, maar ook rust en vertrouwen in de toekomst. Uit de inwonerervaringen blijkt dat het contact met Sociaal Werk De Schans voor sommige inwoners als 'een keerpunt' kan voelen. De tijd die door medewerkers wordt genomen om samen naar oplossingen te zoeken wordt hierin vaak genoemd. Dit illustreert hoe de inzet van Sociaal Werk De Schans tegelijkertijd bijdraagt aan het ervaren van financiële stabiliteit (doel 7) en het versterken van het vertrouwen in de hulpverlening (doel 2).

De ondersteuning van Sociaal Werk De Schans sluit aan op bredere maatschappelijke ontwikkelingen. De stijging van mentale problemen onder jongeren maakt dat initiatieven zoals JoinUs en de Meidengroep steeds relevanter worden. Op het gebied van armoede zien we dat, ondanks een daling van huishoudens onder de lage-inkomensgrens, meer inwoners moeite hebben met rondkomen. Sociaal Werk De Schans biedt hierop een praktische en persoonsgerichte aanpak, die helpt om grotere financiële problemen te voorkomen. Het relatief hoge aandeel jonge huishoudens met een laag inkomen en de afname van het

aandeel jongeren dat voldoet aan de beweegrichtlijnen zijn twee maatschappelijke ontwikkelingen waar Sociaal Werk De Schans nog extra op kan inzetten.

Het verschil dat de inzet van Sociaal Werk De Schans maakt voor inwoners komt duidelijk naar voren in dit rapport. Sociaal Werk De Schans draagt bij aan alle 9 effectdoelen en de inzet richt zich voor een belangrijk deel op het bieden van maatwerk; ondersteuning die de inwoner op dat moment nodig heeft. Het valt hierin op hoe de ondersteuning bijdraagt aan het vergroten van de mogelijkheden van inwoners om grip te houden op hun situatie. Zo wordt de eigen regie van inwoners versterkt. Daarnaast laten de inwonerervaringen zien dat de ondersteuning vaak meerdere doelen tegelijk raakt, wat een waardevol toegevoegd inzicht is op de informatie uit de registraties. Overkoepelend laten de inwonerervaringen gepresenteerd in dit rapport zien hoe Sociaal Werk De Schans een belangrijk positief verschil maakt voor inwoners van de gemeente Westerkwartier.

Colofon

uitgegeven door Sociaal Planbureau Groningen

Sociaal Planbureau Groningen is onderdeel van CMO STAMM

auteurs

Erik Meij Jessy Snip

onderzoekers die hebben meegewerkt

Julian Rengers, Annemieke Potze, Jessy Snip en Erik Meij

met dank aan

Alle deelnemers die zo open en eerlijk hun verhaal met ons wilden delen

Alle medewerkers van Sociaal Werk De Schans voor hun medewerking aan het onderzoek

voor meer informatie neem contact op met

Erik Meij

e.meij@sociaalplanbureaugroningen.nl

06 135 814 71

Jessy Snip

j.snip@sociaalplanbureaugroningen.nl

06 460 814 44